

قوانین و مقررات کاربردی
مربوط به ماده ۱۶۹ و ماده ۱۶۹ مکرر
قانون مالیات های مستقیم مصوب سال ۱۳۹۴
و مرتبط با
قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مودیان

به اهتمام: مهدی غریب

زمستان

۱۴۰۳

فهرست کلی

- ۱- ماده ۱۶۹ و ۱۶۹ مکرر
- ۲- آیین نامه تبصره ۳ ماده ۱۶۹ ق.م.م
- ۳- انواع صورتحساب
- ۴- مرور زمان
- ۵- نحوه رسیدگی
- ۶- سایر

اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل موضوع این قانون که حسب اعلام سازمان امور مالیاتی کشور موظف به ثبت نام در نظام مالیاتی می شوند، مکلفند برای انجام معاملات خود صورتحساب صادر و شماره اقتصادی خود و طرف معامله را در صورتحساب ها، قراردادها و سایر اسناد مشابه درج و فهرست معاملات خود را به سازمان مذکور ارائه کنند.

عدم صدور صورتحساب یا

عدم درج شماره اقتصادی خود و طرف معامله یا

استفاده از شماره اقتصادی خود برای دیگران و

یا استفاده از شماره اقتصادی دیگران برای معاملات خود،

حسب مورد مشمول جریمه ای معادل دودرصد (۲٪) مبلغ مورد معامله می شود. همچنین عدم ارائه فهرست معاملات انجام شده به سازمان امور مالیاتی کشور از طریق روشهایی که تعیین می شود مشمول جریمه ای معادل یک درصد (۱٪) معاملات که فهرست آنها ارائه نشده است، می باشد.

تبصره ۱- در صورتی که طرف معاملات اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل موضوع این ماده، اشخاص حقیقی مصرف کننده نهائی کالا یا خدمات و نیز اشخاص حقیقی مشمول موضوع ماده (۸۱) این قانون باشند درج شماره اقتصادی اشخاص مذکور الزامی نیست.

مصرف کننده نهائی موضوع این تبصره شخص حقیقی است که کالاها و خدمات را متناسب با نیاز خود برای مصارف شخصی خریداری کند و از آن برای عرضه کالاها و خدمات به دیگران استفاده ننماید.

تبصره ۲- مودیان مالیاتی موضوع این ماده موظفند از سامانه صندوق فروش «صندوق ماشینی (مکانیزه) فروش» و تجهیزات مشابه استفاده کنند. معادل هزینه های انجام شده بابت خرید، نصب و راه اندازی تجهیزات فوق اعم از نرم افزاری و سخت افزاری از مالیات قطعی شده مودیان مزبور در اولین سال استفاده و یا سالهای بعد آن قابل کسر است. سازمان امور مالیاتی موظف است به تدریج و براساس اولویت، اشخاص مشمول حکم این تبصره را تعیین کند و تا شهریور ماه هر سال از طریق درج در یکی از روزنامه های کثیرالانتشار و روزنامه رسمی کشور اعلام و از ابتدای فروردین ماه سال بعد از آن اعمال نماید.

معادل ده درصد (۱۰٪) از مالیات ابرازی عملکرد مودیانی که توسط سازمان امور مالیاتی ملزم به استفاده از سامانه صندوق فروش و تجهیزات مشابه شده اند مشروط به رعایت آیین نامه اجرائی مربوط، برای مدت دو سال اول بخشوده می شود. عدم اجرای حکم این تبصره موجب تعلق جریمه ای به میزان دودرصد (۲٪) فروش می باشد.

نحوه استفاده از صندوق و چگونگی ارائه اطلاعات به موجب آیین نامه اجرائی است که حداکثر ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط سازمان امور مالیاتی کشور و با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت و اتاق اصناف ایران تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره ۳- ترتیبات اجرائی احکام این ماده و تبصره (۱) آن و تعیین مصادیق معاملات مشمول و حد آستانه (تعیین حداقل رقم گردش مالی مودی) به موجب آیین نامه ای خواهد بود که حداکثر ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد.

تبصره ۴- نحوه رسیدگی، مطالبه، حل اختلاف و وصول جرائم مذکور و ترتیبات پرداخت آن طبق مقررات در هر دوره مالیاتی طبق مقررات این قانون با رعایت مهلت مقرر در ماده (۱۵۷) انجام می‌شود.

تبصره ۵- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است حداکثر تا مدت شش ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون سامانه انجام معاملات وزارتخانه‌ها و دستگاههای اجرائی را برای مدیریت انجام کلیه مراحل مناقصات و مزایده‌ها راه‌اندازی کند و امکان دسترسی برخط (آنلاین) سازمان امور مالیاتی را فراهم آورد.

کلیه دستگاههای اجرائی موضوع بند (ب) ماده (۱) قانون برگزاری مناقصات مصوب ۱۳۸۳/۱۱/۳ موظفند حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از راه‌اندازی سامانه مذکور کلیه معاملات خود به غیر از معاملات محرمانه را از طریق این سامانه به ثبت برسانند.

تعیین موارد مربوط به محرمانه بودن معاملات مطابق تبصره (۱) بند (ب) ماده (۳) قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد مصوب ۱۳۹۰/۸/۷ مجمع تشخیص مصلحت نظام است.

تبصره ۶- جرائمی که مودیان به واسطه عدم اجرای احکام ماده (۱۶۹) مکرر) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب سال ۱۳۸۰ مرتکب شده‌اند، مطابق مقررات این ماده محاسبه، مطالبه و وصول می‌شود. (۱)

ماده ۱۶۹ مکرر -

به منظور شفافیت فعالیت‌های اقتصادی و استقرار نظام یکپارچه اطلاعات مالیاتی، پایگاه اطلاعات هویتی، عملکردی و دارایی مودیان مالیاتی شامل مواردی نظیر اطلاعات مالی، پولی و اعتباری، معاملاتی، سرمایه‌ای و ملکی اشخاص حقیقی و حقوقی در سازمان امور مالیاتی کشور ایجاد می‌شود.

وزارتخانه‌ها، موسسات دولتی، شهرداری‌ها، موسسات وابسته به دولت و شهرداری‌ها، موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، بانکها و موسسات مالی و اعتباری، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و سایر اشخاص حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی که اطلاعات مورد نیاز پایگاه فوق را در اختیار دارند و یا به نحوی موجبات تحصیل درآمد و دارایی برای اشخاص را فراهم می‌آورند، موظفند اطلاعات به شرح بسته‌های ذیل را در اختیار سازمان امور مالیاتی کشور قرار دهند.

الف- اطلاعات هویتی:

۱- اطلاعات هویتی و مکانی اشخاص حقیقی و حقوقی

۲- مجوزهای فعالیت اقتصادی و همچنین مجوزهای مربوط به انجام معاملات تجاری و عقد قراردادها
ب- اطلاعات معاملاتی اشخاص:

۱- معاملات (خرید و فروش دارایی‌ها، کالاها و خدمات)

۲- تجارت خارجی (واردات و صادرات کالاها و خدمات)

۳- قراردادهای مربوط به انجام معاملات و فعالیت‌های تجاری

۴- قراردادهای مربوط به انجام عملیات پیمانکاری و هرگونه خدمات

۵- اطلاعات مربوط به خرید و فروش ارز و سکه طلا

۶- اطلاعات انواع بیمه‌نامه‌های صادره و خسارت‌های پرداختی

۷- بارنامه و صورت وضعیت حمل و نقل بار و مسافر

پ- اطلاعات مالی، پولی و اعتباری و سرمایه‌ای اشخاص:

۱- جمع گردش سالانه (دوره مالی) نقل و انتقال سهام و سایر اوراق بهادار

۲- جمع گردش و مانده سالانه (دوره مالی) انواع حسابهای بانکی

۳- جمع گردش و مانده سالانه (دوره مالی) انواع سپرده‌ها و سود آنها

۴- تسهیلات بانکی اعم از ارزی و ریالی در قالب کلیه عقود و همچنین کلیه تعهدات اعم از گشایش

اعتبار اسنادی و تنزیل اعتبار اسنادی، ضمانت‌ها و نظایر آن

ت- اطلاعات دارایی‌ها، اموال و املاک و همچنین نقل و انتقال آنها

ث- سایر اطلاعات فعالیت‌های اقتصادی که با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران به موارد مزبور اضافه خواهد شد.

تبصره ۱- کلیه اشخاص و مراجعی که به نحوی در جریان عملیات مربوط به مالکیت، نگهداری، انتقالات، خدمات بیمه‌ای و معاملات دارایی‌های مذکور می‌باشند موظفند به ترتیبی که سازمان امور مالیاتی کشور مقرر می‌دارد اطلاعات مربوط را به آن سازمان ارائه دهند.

متخلف از مفاد حکم این تبصره علاوه بر مسؤولیت تضامنی که با مودی در پرداخت مالیات خواهد داشت مشمول جریمه‌ای معادل یک‌دوم تا دو برابر مالیات پرداخت شده خواهد بود.

تبصره ۲- سازمان امور مالیاتی کشور موظف است امکان دسترسی برخط (آنلاین) بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بیمه مرکزی، گمرک جمهوری اسلامی ایران، سازمان بورس و اوراق بهادار، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و همچنین سایر دستگاههای اجرائی را به فهرست بدهکاران مالیاتی فراهم آورد تا استفاده‌کنندگان مذکور بتوانند با حفظ طبقه‌بندی، اطلاعات دریافتی را در ارائه خدمات به اشخاص بدهکار مالیاتی لحاظ کنند.

تبصره ۳- اشخاص متخلف از حکم این ماده علاوه بر محکومیت به مجازات مقرر در این قانون، مسوول جبران زیانها و خسارات وارده به دولت خواهند بود.

تبصره ۴- دستگاههای اجرائی که مطابق قانون نیاز به این اطلاعات دارند، مجازند با تصویب کارگروه تعامل پذیری دولت الکترونیکی [1] از اطلاعات موجود در پایگاه اطلاعات موضوع این ماده در حد نیاز استفاده کنند.

تبصره ۵- ترتیبات اجرای احکام این ماده و نحوه دسترسی برخط، تعیین حد آستانه (تعیین حداقل رقم اطلاعات)، دریافت و ارسال اطلاعات و مهلت آن با حفظ محرمانه بودن آن از اشخاص مذکور به موجب آیین‌نامه‌ای است که ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور و مشارکت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه می‌شود و به تصویب وزیران امور اقتصادی و دارایی و دادگستری می‌رسد.

تبصره ۶- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است بانک اطلاعات ثبتی شرکتها را طراحی و سامانه اطلاعاتی آن را به نحوی ایجاد کند که موجبات دسترسی برخط سازمان امور مالیاتی کشور به سامانه مزبور فراهم آید.

تبصره ۷- وزارت راه و شهرسازی موظف است حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون «سامانه ملی املاک و اسکان کشور» را ایجاد کند. این سامانه باید به گونه‌ای طراحی شود که در هر زمان امکان شناسایی برخط مالکان و ساکنان یا کاربران واحدهای مسکونی، تجاری، خدماتی و اداری و پیگیری نقل و انتقال املاک و مستغلات به صورت رسمی، عادی، وکالتی و غیره را در کلیه نقاط کشور فراهم سازد. وزارت راه و شهرسازی موظف است امکان دسترسی برخط به سامانه مذکور را برای سازمان امور مالیاتی کشور ایجاد کند. [2]

۱- کلیه دستگاههای اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۰۷/۰۸، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، کلیه بانکها و موسسات اعتباری، مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه، کلیه شهرداریها و مراجع صدور پروانه‌های ساختمانی و فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظفند نسبت به ارائه رایگان اطلاعات مورد نیاز با حفظ حریم خصوصی اشخاص و رعایت محرمانگی، شامل اطلاعات زمین و املاک، وضعیت سکونت، مالکیتی، معاملاتی، بهره برداری، انشعابات، اشتراک اینترنت و سایر اطلاعات مورد نیاز املاک مالکین و ساکنین به سامانه ملی املاک و اسکان کشور بنا به درخواست وزارت راه و شهرسازی حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این حکم با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی مصوب ۱۴۰۱/۰۶/۳۰ اقدام نمایند.

۲- سازمان بازرسی کل کشور موظف است ظرف دو ماه از لازم الاجرا شدن این حکم، مدیران و اشخاصی که استنکاف یا ترک فعل آنها در این خصوص به تشخیص کارگروه تعامل پذیری دولت الکترونیکی موضوع قانون مدیریت داده‌ها و

اطلاعات ملی محرز شده است را حسب مورد به هیأت رسیدگی به تخلفات اداری دستگاه محل خدمت خاخی و سایر مراجع ذی ربط که به تخلفات انضباطی و انتظامی رسیدگی می کنند، معرفی کند.

3- تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی موظفند خود اظهاری موضوع این ماده و ماده (۵۴ مکرر) این قانون را از طریق سامانه ملی املاک و اسکان کشور انجام دهند. همچنین کلیه دستگاهها، نهادهای اجرائی و زیر مجموعه های آنها مکلفند استعلامات مورد نیاز اقامت و سکونت متقاضیان خود را صرفاً از طریق سامانه ملی املاک و اسکان کشور انجام دهند و در صورت عدم خود اظهاری اشخاص حقیقی و حقوقی در سامانه مذکور، پس از دو بار ارائه خدمات، از ارائه خدمات برای بار سوم به آنان خودداری نمایند.

استعلام از سامانه ملی املاک و اسکان کشور رایگان است. همچنین در صورت اتصال و فعال بودن سامانه های فوق الذکر و سامانه احراز هویت ثنا (قوه قضائیه)، ثبت نام در سامانه اخیرالذکر و ثبت هرگونه تغییرات در این سامانه منوط به ثبت اطلاعات سکونتی و مالکیتی فرد در سامانه ملی املاک و اسکان کشور و درج خودکار این نشانی در سامانه احراز هویت ثنا میباشد، به نحوی که این نشانی ملاک صلاحیت محلی ماده (۱۱) قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹/۰۱/۲۱ باشد.

در صورت عدم اتصال و غیر فعال بودن سامانه های مذکور، اقامه دعوا بر اساس قوانین و مقررات مربوط صورت می پذیرد. [3]

تبصره ۸-

۱- وزیر راه و شهرسازی مکلف است ظرف حداکثر سه ماه پس از لازم الاجراء شدن این تبصره، ضمن تدوین و ابلاغ دستورالعمل نحوه ثبت اطلاعات، امکان اظهار رایگان اطلاعات مربوط به املاک تحت تملک و محل اقامت یا بهره برداری اشخاص حقیقی و حقوقی از جمله اشخاص موضوع ماده (۲۹) قانون برنامه ششم توسعه را در سامانه ملی املاک و اسکان کشور در تمام مناطق کشور فراهم کند.

مالکان واحدهای مسکونی تمام مناطق کشور اعم از شهری و روستایی موظفند اطلاعات املاک تحت تملک خود را با تعیین نوع بهره برداری، حداکثر ظرف مدت دوماه پس از انتشار دستورالعمل مربوطه، در سامانه ملی املاک و اسکان کشور ثبت کنند. ثبت واحدهای مسکونی دارای جهات امنیتی، بر اساس دستورالعمل مصوب شورای عالی امنیت ملی انجام می شود.

۲- سرپرستان خانوارهای تک نفره و بیشتر مکلفند اقامتگاه اصلی خانوار را (یک واحد ملکی یا استیجاری یا رایگان) حداکثر ظرف مدت دوماه پس از انتشار دستورالعمل مذکور در بند (۱) این تبصره، در سامانه املاک و اسکان کشور ثبت نمایند. علاوه بر اقامتگاه اصلی، هر خانوار می تواند یکی از واحدهای تحت تملک خود را در شهری غیر از شهر محل اقامتگاه اصلی، به عنوان اقامتگاه فرعی ثبت نماید. در صورتی که اقامتگاه اصلی خانوار، تحت تملک یکی از اعضای خانوار باشد، خانوار مذکور می تواند حداکثر یک واحد دیگر از واحدهای تحت تملک خود را در همان شهر محل اقامتگاه اصلی به عنوان اقامتگاه فرعی ثبت نماید. اقامتگاههای موضوع این بند مشمول مالیات مندرج در ماده (۵۴ مکرر) این قانون نمی شوند. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است آیین نامه اجرائی مربوط به تعیین و شناسایی خانوار اعم از مشمولین و غیرمشمولین دریافت یارانه و اتباع خارجی را ظرف مدت دوماه پس از لازم الاجراء شدن این تبصره، با همکاری وزارتخانه های کشور و امور خارجه تدوین نماید و به تصویب هیأت وزیران برساند. وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است اطلاعات مربوط به خانوارهای کشور را در اختیار وزارت راه و شهرسازی قرار دهد.

۳- دانشجویان، طلاب، دانش آموزان، شاغلان و مبتلایان به بیماری‌های خاص در صورت اقامت در شهری غیر از اقامتگاه اصلی و فرعی خانوار، تنها با ارائه اسناد مثبت از جمله گواهی پرداخت حق بیمه برای شاغلان و گواهی اشتغال به تحصیل، امکان ثبت یک واحد مسکونی دیگر، معاف از مالیات موضوع ماده (۵۴ مکرر) این قانون را دارند. وزیر راه و شهرسازی مکلف است ظرف مدت دوماه پس از لازم‌الاجراء شدن این تبصره، با همکاری دستگاه‌های مربوطه آیین‌نامه اجرائی این بند شامل نحوه صحت سنجی اسناد موضوع این بند را تهیه و ابلاغ نماید.

۴- واحد مسکونی محل اشتغال صاحبان صنوف، مشاغل از جمله گردشگری و زیارتی، موسسات یا شرکت‌های فعال که مجوز از دستگاه مربوطه دارند و ممنوعیتی برای فعالیت در واحدهای مسکونی ندارند، به شرط ثبت اطلاعات در سامانه املاک و اسکان کشور و در صورت اطلاع سازمان امور مالیاتی کشور و سازمان تأمین اجتماعی، از مالیات موضوع ماده (۵۴ مکرر) این قانون معاف هستند.

۵- واحدهای مسکونی واقع در شهرهای زیر یکصد هزار نفر جمعیت و روستاهای کشور که مالک و بهره‌بردار آنها هر یک جداگانه در سامانه ملی املاک و اسکان کشور ثبت نشده باشد در حکم خانه خالی تلقی شده و صرفاً مشمول جریمه‌ای معادل بیست درصد (۲۰٪) مالیات سال اول موضوع ماده (۵۴ مکرر) این قانون خواهد شد و واحدهای مسکونی واقع در شهرهای بالای یکصد هزار نفر جمعیت که مالک و بهره‌بردار آنها هر یک جداگانه در سامانه ملی املاک و اسکان کشور ثبت نشده باشد، در حکم خانه خالی موضوع ماده (۵۴ مکرر) این قانون محسوب و مشمول مالیات مربوطه می‌شوند. مالکان واحدهای مسکونی مکلفند اقامت اعلام شده توسط خود یا بهره‌برداران واحد مسکونی در سامانه مذکور را تأیید کنند؛ در غیر اینصورت، واحدهای مذکور در حکم خانه خالی تلقی شده و حسب مورد مشمول مالیات موضوع ماده (۵۴ مکرر) این قانون یا جریمه موضوع این بند می‌شوند. در صورت عدم اعلام بهره‌بردار یا ساکن، مالک می‌تواند با ارائه اسناد مثبت از شمول این مالیات خارج شود. در صورت احراز تخلف مالک به نحوی که منجر به عدم تشخیص یا تشخیص غلط خانه خالی گردد، مالک علاوه بر پرداخت مالیات مندرج در ماده (۵۴ مکرر) این قانون، مشمول جریمه‌ای معادل مالیات متعلقه می‌شود. سامانه باید به گونه‌ای طراحی شود که مالک بتواند ادعای مستأجر مبنی بر داشتن یا نداشتن اقامتگاه اصلی را راستی‌آزمایی نماید، در غیر این صورت مسوولیتی متوجه موجر نخواهد بود. در صورتی که مالک بخواهد واحد مسکونی خود را به فردی که اقامتگاه اصلی دیگری در سامانه برای او تعریف شده است اجاره دهد، واحد مسکونی وی در حکم خانه خالی موضوع ماده (۵۴ مکرر) این قانون تلقی شده و حسب مورد مشمول مالیات موضوع ماده (۵۴ مکرر) این قانون یا جریمه موضوع این بند می‌شود و واحد مذکور از شمول مالیات موضوع ماده (۵۳) این قانون خارج است.

۶- کلیه اشخاص مشمول موضوع این ماده مکلفند حداکثر ظرف مدت یک‌ماه پس از هرگونه تغییر در محل اقامت یا خرید و فروش واحد تحت تملک خود، اطلاعات جدید را در سامانه املاک و اسکان کشور ثبت نمایند، در غیر این صورت به ازای هر ماه تأخیر، واحد مسکونی جدید، مشمول جریمه‌ای معادل مالیات سال اول ماده (۵۴ مکرر) این قانون می‌شود. واحدهای مسکونی دارای جهات امنیتی، مشمول حکم بند (۱) این تبصره هستند.

۷- پس از پایان مهلت خوداظهاری موضوع تبصره (۱) این ماده، دستگاه‌های اجرائی مکلفند خدمات خود از قبیل افتتاح حساب بانکی و صدور دسته چک، خدمات ناشی از اعمال سیاست‌های حمایتی، یارانه‌ای و کمک‌معیشتی، تعویض پلاک خودرو، فروش انشعاب آب، برق، تلفن و گاز طبیعی، ارسال اسناد و مدارک مانند گواهینامه رانندگی، گذرنامه، مدارک خودرو، اختاریه، ابلاغیه، ثبت نام مدارس در منطقه محل اقامت، استحقاق دریافت خوابگاه دانشجویی و امثال آن را صرفاً با اخذ کد ملی و بر اساس کد پستی یا شرح نشانی یکتای درج شده مربوط به اقامتگاه اصلی آنان در سامانه املاک

و اسکان کشور ارائه کنند. همچنین حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این تبصره، کلیه ارائه دهندگان خدمات عمومی از قبیل آب و فاضلاب، برق، گاز و تلفن مکلفند قبوض مصرفی را بر اساس اطلاعات مندرج در سامانه املاک و اسکان کشور، مطابق با کدپستی یا نشانی یکتا و به نام مالک یا بهره‌بردار صادر نمایند.

بانکها و دستگاههای اجرائی مکلفند نسبت به اطلاع رسانی موضوع این بند به مشتریان و مراجعان خود و تشویق آنها به ثبت اطلاعات مزبور اقدام نمایند. [4]

۸- وزارت نیرو مکلف است تعرفه برق شمارشگر (کنتور)هایی که ساکنان آنها در سامانه املاک و اسکان کشور، خوداظهاری نکرده‌اند را با بالاترین پلکان قیمتی محاسبه نماید.

۹- کلیه دستگاههای اجرائی و خدمت‌رسان مکلفند محل اقامت اشخاص حقیقی را با روشی که توسط کارگروه تعامل‌پذیری دولت الکترونیکی مرکز ملی فضای مجازی با استفاده از پایگاه اطلاعات مکان اقامت اشخاص حقیقی سازمان ثبت احوال کشور و سامانه املاک و اسکان کشور تعیین می‌شود، استعلام نمایند و اخذ هرگونه اطلاعات مشابه از اشخاص، تخلف محسوب و متخلف به مراجع انتظامی مربوطه معرفی می‌شود. تبادل اطلاعات موضوع این ماده بین دستگاههای اجرائی، رایگان می‌باشد.

۱۰- ثبت اطلاعات اشخاص به‌عنوان مالک در سامانه املاک و اسکان کشور، حق مالکیت برای اشخاص ایجاد نمی‌کند و مبنای مالکیت جهت استفاده در دستگاههای اجرائی یا محاکم قضائی نیست. مرجع رسیدگی به اعتراض مالک واحد مسکونی نسبت به خالی بودن آن یا عدم امکان انتقال به دلیل رأی قضائی از جمله انحصار وراثت، هیأت حل اختلاف موضوع ماده (۲۴۴) این قانون است. در این موارد، نماینده وزارت راه و شهرسازی مکلف است مستندات سامانه املاک و اسکان کشور را در جلسه هیأت حل اختلاف مالیاتی ارائه کند.

۱۱- وزیر راه و شهرسازی مکلف است با همکاری وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و ارتباطات و فناوری اطلاعات آیین‌نامه‌های اجرائی این تبصره شامل تعیین نحوه دسترسی سازمان امور مالیاتی کشور و سایر دستگاهها به سامانه املاک و اسکان کشور، مصادیق خدمات بند (۷) این تبصره، ساز و کار شناسایی املاک غیرقابل انتقال موضوع بند (۱۰) این تبصره، تشویق گزارشگری مردمی به میزان حداکثر پنج درصد (۵٪) مالیات متعلقه و سایر آیین‌نامه‌های مرتبط را حداکثر ظرف مدت دوماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون تهیه و ابلاغ نماید.

وزیر راه و شهرسازی موظف است در سال اول اجرای این تبصره هر دوماه یک‌بار گزارش پیشرفت اجرای آن را به کمیسیون‌های اقتصادی و عمران مجلس شورای اسلامی ارائه نماید. معاون یا مدیران مربوطه در وزارت راه و شهرسازی، سازمان امور مالیاتی کشور و دیگر کارکنان دستگاههای اجرائی که از اجرای این تبصره استنکاف نمایند، به انفصال موقت درجه شش موضوع قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شوند. [5]

تبصره ۹-

۱- وزارت راه و شهرسازی موظف است با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، با استفاده از اطلاعات اسناد رسمی موجود در سامانه ثبت الکترونیک اسناد نسبت به تکمیل سامانه‌های ملی املاک و اسکان کشور و ثبت معاملات املاک و مستغلات کشور اقدام نماید و مانع از ثبت اطلاعات مغایر با اسناد رسمی در صورت وجود در سامانه‌های خود شود.

۲- موجران املاک مسکونی مکلفند قرارداد اجاره املاک و مستغلات را در سامانه ثبت معاملات املاک و مستغلات کشور یا در سامانه الکترونیک ثبت اسناد با رعایت قوانین و مقررات مربوط ثبت نمایند. در صورت انعقاد یا تمدید قرارداد اجاره خارج از سامانه‌های مذکور و بدون ثبت در هیچ یک از آنها ظرف یک ماه، حسب مورد از زمان انعقاد یا تمدید یا ثبت اطلاعات خلاف واقع در سامانه‌های مذکور به تشخیص مرجع قضائی، موجر مشمول تخفیف‌ها و معافیت‌های مالیاتی

موضوع تبصره (۱۱) ماده (۵۳) این قانون نمی شود. علاوه بر آن مرجع رسیدگی به دعاوی تخلیه، مطالبه اجور معوقه و مطالبه اجرت المثل مکلف است ثبت قرارداد در سامانه را بررسی و چنانچه عدم ثبت یا ثبت خلاف واقع را احراز نماید، پس از رسیدگی به دعوا ضمن صدور رأی موجر را به تأدیه پنجاه درصد (۵۰٪) ارزش اجاره املاک موضوع ماده (۵۴) این قانون در مدت قرارداد به نفع دولت محکوم و نیز مراتب را جهت عدم شمول تخفیف ها و معافیت های مالیاتی موضوع تبصره (۱۱) ماده (۵۳) این قانون به سازمان امور مالیاتی کشور اعلام نماید.

کلیه قراردادهایی که اثر آن انتقال مالکیت منافع است، در این قانون و قانون ساماندهی بازار زمین، مسکن و اجاره بها، در حکم اجاره است.

3- در صورت انعقاد قرارداد توسط مشاورین املاک، عدم ثبت قرارداد یا ثبت اطلاعات خلاف واقع در سامانه ثبت معاملات املاک و مستغلات کشور، علاوه بر مسوولیت قانونی ناشی از عدم ثبت اطلاعات، مصداق کتمان درآمد و جرمه های متعلق به آن موضوع ماده (۱۹۲) این قانون و جرمه های عرضه خارج از شبکه موضوع ماده (۶۱) قانون نظام صنفی کشور مصوب ۱۳۸۲/۱۲/۲۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی میباشد و سازمان تعزیرات حکومتی مکلف به برخورد با متخلفان است. در مرتبه دوم تخلف، مجوز مشاور املاک متخلف، باطل می گردد.

4- به منظور جلوگیری از درج آگهی خلاف واقع توسط سکوهای مجازی انتشار آگهی املاک و بنگاه های معاملات املاک، انتشار آگهی املاک به هر شیوه ای منوط به تطابق مشخصات و شناسه (کد) پستی آگهی ملک با اطلاعات سامانه ملی املاک و اسکان کشور و همچنین دریافت تأیید مالک میباشد. مشاورین املاک و سکوهایی که برخلاف مفاد این بند، نسبت به انتشار آگهی اقدام نمایند، اقدام آنها به عنوان عرضه خارج از شبکه موضوع ماده (۵) قانون تعزیرات حکومتی مصوب ۱۳۶۷/۱۲/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام محسوب می شود و محکوم به جرمه ای معادل یک میلیون (۱,۰۰۰,۰۰۰) ریال برای هر آگهی (این جرمه در اول اردیبهشت هر سال معادل نرخ تورم عمومی سالانه اعلامی مرکز آمار ایران منتهی به اسفند سال قبل افزایش می یابد) و همچنین در مرتبه اول و دوم به اخطار کتبی، مرتبه سوم به یک هفته تعلیق فعالیت، مرتبه چهارم سه ماه تعلیق فعالیت، مرتبه پنجم به یک سال تعلیق فعالیت شده و بعد از مرتبه پنجم، مجوز فعالیت آنها ابطال و تا ده سال از فعالیت در صنف مربوط محروم می شوند. [6]

۲- آیین نامه اجرایی موضوع تبصره (۳) ماده ۱۶۹ اصلاحی مصوب ۳۱-۰۴-۱۳۹۴ قانون مالیات های مستقیم

شماره: ۲۰۰/۳۹۴۹/۴۶۳۷۸ - تاریخ: ۱۳۹۵/۰۳/۱۸

وزیر امور اقتصادی و دارایی به پیشنهاد شماره ۲۰۰/۳۱۹۳ مورخ ۱۳۹۵/۰۳/۰۱ سازمان امور مالیاتی کشور و به استناد تبصره (۳) ماده ۱۶۹ قانون مالیات های مستقیم اصلاحی مصوب ۳۱/۰۴/۱۳۹۴ آیین نامه اجرایی این ماده را به شرح زیر تصویب نمود:

آیین نامه اجرائی موضوع تبصره (۳) ماده ۱۶۹ قانون مالیات های مستقیم اصلاحی مصوب ۳۱/۰۴/۱۳۹۴
فصل اول : تعاریف

ماده (۱) در این آئین نامه، اصطلاحات در معانی مشروح زیر به کار می روند:

الف) سازمان: سازمان امور مالیاتی کشور.

ب) قانون: قانون مالیات های مستقیم مصوب سال ۱۳۶۶ و اصلاحیه های بعدی آن.

ج) اشخاص حقوقی: کلیه اشخاصی که به موجب قوانین و مقررات مربوط به عنوان شخص حقوقی شناخته می شوند. دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری از نظر مقررات این آیین نامه شخص حقوقی محسوب می شوند.

د) صاحبان مشاغل: کلیه اشخاص حقیقی مشمول فصل چهارم باب سوم قانون.

ه) شماره اقتصادی: شماره منحصر به فردی است که توسط سازمان امور مالیاتی کشور، حسب مورد به اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل اختصاص داده می شود.

و) سامانه ثبت نام: سامانه الکترونیکی است که برای ثبت نام مودیان مالیاتی توسط سازمان ایجاد می شود.

ز) سامانه معاملات: سامانه الکترونیکی است که به منظور انجام تکالیف مقرر توسط اشخاص مشمول برای ارسال فهرست معاملات در اجرای این آیین نامه توسط سازمان ایجاد می شود.

ح) معاملات: هر گونه فعالیت اعم از تجاری و غیر تجاری است که منجر به خرید کالا و خدمات و دارایی یا تحصیل درآمد در ازای فروش کالا و دارایی یا ارائه خدمت برای اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل موضوع قانون می شود.

ط) فهرست معاملات: گزارشی است حاوی اقلام اطلاعات مربوط به خرید و فروش کالا و خدمت.

ی) صورتحساب: مطابق فرم های تعریف شده در آئین نامه اجرائی ماده ۹۵ قانون می باشد.

(ک) ثبت نام: ثبت اطلاعات هویتی، مکانی و مجوز های فعالیت مودیان در سامانه به منظور صدور شماره اقتصادی.

(ل) مصرف کننده نهائی: شخص حقیقی است که کالا و خدمات را متناسب با نیاز خود برای مصارف شخصی خریداری کند و از آن برای عرضه کالاها و خدمات به دیگران استفاده ننماید.

(م) شناسه مشارکت مدنی: شماره شناسایی است که توسط سازمان برای صاحبان مشاغل (اشخاص حقیقی) که به صورت مشارکت مدنی اداره می شوند، تخصیص داده می شود.

(ن) کارت اقتصادی: کارتی است حداقل شامل نام مودی و شماره اقتصادی وی که از طرف سازمان صادر و حسب مورد در اختیار اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل قرار داده می شود.

(س) شماره اختصاصی اشخاص خارجی: شماره منحصر به فردی است که طبق مقررات موضوعه به اتباع خارجی تخصیص داده می شود.

فصل دوم: ثبت نام در نظام مالیاتی [1]

ماده ۲) اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل موضوع قانون مکلفند با رعایت ضوابط و مقررات این آیین نامه و به ترتیبی که سازمان اعلام می نماید، نسبت به ثبت نام در نظام مالیاتی کشور اقدام نمایند.

تبصره ۱- فراخوان های قبلی ثبت نام سازمان که تا پایان سال ۱۳۹۴ انجام شده است، کماکان معتبر می باشد.

تبصره ۲- در موارد ثبت شخص حقوقی و یا ایجاد یک نوع فعالیت توسط شخص حقیقی با صدور مجوز فعالیت از سوی مرجع ذی ربط، سازمان موظف است، در اجرای مقررات ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیات های مستقیم با دریافت اطلاعات لازم از مرجع ثبت یا صدور مجوز فعالیت حسب مورد (به صورت برخط یا غیر برخط) نسبت به ثبت نام مودی در نظام مالیاتی اقدام و نتیجه را به نحو مقتضی (از جمله مکاتبه، ارسال پیامک یا از طریق کارپوشه سامانه مودیان حسب مورد) به مودی اعلام نماید. در این گونه موارد در صورت نیاز به ثبت اطلاعات تکمیلی، مودی مکلف است با اعلام سازمان، با مراجعه به سامانه ثبت نام مودیان، نسبت به تکمیل اطلاعات ثبت نام اقدام نماید.

ماده ۳) صاحبان مشاغل برای هر واحد شغلی یا برای هر محل، به صورت جداگانه در نظام مالیاتی ثبت نام می شوند.

تبصره ۱- چنانچه صاحبان مشاغل موضوع این آیین نامه بر اساس مجوز صادره از طرف مراجع ذی صلاح، بیش از یک محل فعالیت برای همان مجوز داشته باشند، برای تمامی این محل ها فقط یک ثبت نام صورت خواهد گرفت و بنابر اعلام مودی (ضمن اعلام مشخصات کامل تمام محل های فعالیت) یکی از این محل ها، به عنوان محل اصلی فعالیت مشخص و سایر محل ها به عنوان شعبه منظور خواهد شد. در صورت عدم انتخاب مودی، تعیین محل اصلی فعالیت به تشخیص سازمان خواهد بود.

تبصره ۲- چنانچه صاحبان مشاغل موضوع این آیین نامه در یک محل بیش از یک فعالیت شغلی داشته باشند، مکلف به یک ثبت نام برای کلیه فعالیت های شغلی محل مذکور می باشند.

تبصره ۳- در مورد کارگاه ها و واحدهای تولیدی که نوع فعالیت آنان ایجاد دفتر یا فروشگاه در یک یا چند محل دیگر را اقتضا می نماید، مودی می تواند برای کلیه محل های مذکور یک ثبت نام به آن نشانی که به عنوان محل اصلی فعالیت اعلام می نماید، انجام و یک فقره اظهار نامه برای کلیه درآمدهای حاصل از فعالیت های خود تسلیم نماید. در این صورت برای مودی مزبور یک پرونده به همان نشانی که اعلام می نماید تشکیل می شود.

ماده ۴) مشاغلی که به صورت مشارکت مدنی اعم از قهری یا اختیاری اداره می شوند، به عنوان یک مودی در نظام مالیاتی ثبت نام خواهند شد. صاحبان مشاغل مذکور مکلفند در زمان ثبت نام یا تکمیل اطلاعات ثبت نام، اطلاعات مورد نیاز کلیه شرکاء و نسبت سهم هر شریک را اعلام نمایند.

ماده ۵) مشمولین ثبت نام مکلفند هرگونه تغییرات از جمله، انحلال، تعطیلی فعالیت { (دائم یا موقت (تعلیق) } تغییرنام، تغییرشغل، تغییر نشانی، تبدیل فعالیت انفرادی به مشارکتی و یا بالعکس، تغییر شرکا (اختیار یا قهری) و یا سایر موارد را حداکثر ظرف مدت دو ماه از تاریخ انجام یا وقوع تغییرات به سازمان اعلام نمایند.

ماده ۶) در مورد اشخاص حقوقی (به استثنای اشخاص موضوع ماده ۲ قانون) شناسه ملی بعنوان شماره اقتصادی آنها محسوب می شود. برای اشخاص موضوع ماده ۲ قانون و صاحبان مشاغل، سازمان موظف است پس از ثبت نام برای آنها شماره اقتصادی بر مبنای شناسه یا شماره ملی آنها صادر و ابلاغ نماید.

ماده ۷) مادامی که برای اشخاص موضوع ماده ۲ قانون و صاحبان مشاغل شماره اقتصادی جدید صادر نشده است، حسب مورد از شناسه ملی، شماره ملی، شناسه مشارکت مدنی و شماره اختصاصی اشخاص خارجی استفاده نمایند.

فصل سوم: نحوه صدور صورتحساب و استفاده از شماره اقتصادی

ماده ۸) اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل موضوع قانون مکلفند برای فروش کالا و عرضه خدمات خود صورتحساب صادر و شماره اقتصادی خود و خریدار را بر روی صورتحساب ها، قراردادهای و سایر اسناد مشابه درج نمایند.

تبصره ۱- چنانچه خریدار کالا، خدمت و یا دارایی مکلف به ثبت نام در نظام مالیاتی نباشد و یا از جمله اشخاص حقیقی مصرف کننده نهایی و یا اشخاص حقیقی موضوع ماده ۸۱ قانون (فعالیت های کشاورزی، دامپروری، دامداری، پرورش ماهی و زنبور عسل و پرورش طیور، صیادی و ماهیگیری، نوغان داری، احیای مراتع و جنگل ها، باغات اشجار از هر قبیل و نخیلات) باشد، الزامی به درج شماره اقتصادی خریدار در صورتحساب صادره نخواهد بود.

تبصره ۲- مودیانی که از صورتحساب نوع اول، دوم و سوم موضوع ماده ۸) آیین نامه شماره ۲۳۰۷۶۱ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۰۴ و اصلاحی شماره ۵۰۹۶۷/م مورخ ۱۳۹۶/۰۲/۱۲ ماده (۹۵) قانون برای فروش کالا یا ارائه خدمات خود به مصرف کننده نهایی استفاده می نمایند، می توانند اطلاعات این قبیل صورتحساب ها را به صورت مجموع ارسال نمایند [2].

فصل چهارم: تکالیف مودیان در خصوص ارسال فهرست معاملات

ماده ۹) اشخاص زیر مشمول ارسال فهرست معاملات می باشند:

الف) کلیه اشخاص حقوقی؛

ب) صاحبان مشاغلی که حسب نوع و یا حجم فعالیت جزو گروه اول موضوع ماده ۲ آیین نامه اجرایی ماده ۹۵ قانون محسوب می شوند؛

ج) صاحبان مشاغل مشمول اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده [3].

تبصره - اشخاص موضوع این ماده با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور و تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی قابل تغییر خواهند بود.

ماده ۱۰) اشخاص مشمول ماده ۹ این آیین نامه مکلفند فهرست معاملات خود را مطابق اقلام اطلاعاتی مندرج در سامانه معاملات تهیه و ارسال نمایند. فهرست معاملات حداکثر در مقاطع سه ماهه (فصلی) تهیه و تا یک ماه و نیم پس از پایان هر فصل به صورت الکترونیکی از طریق درگاه اینترنتی سازمان برای سامانه معاملات ارسال و یا به صورت لوح فشرده در قالب اطلاعات درخواستی سازمان به اداره امور مالیاتی ارائه شود. چنانچه انتهای سال مالی اشخاص حقوقی در خلال یکی از فصول سال شمسی باشد، این اشخاص مکلفند برای آن فصل دو فهرست معامله تنظیم و ارسال نمایند. به نحوی که از ابتدای فصل تا پایان سال مالی خود یک فهرست معامله و همچنین از ابتدای سال مالی تا پایان آن فصل نیز یک فهرست معاملات دیگر ارسال نمایند.

تبصره ۱- سازمان می تواند تمام یا برخی از اشخاص مشمول را مکلف نمایند که فهرست معاملات خود را به تفکیک هر صورتحساب، از طریق درگاه اینترنتی سازمان برای سامانه معاملات ارسال نمایند.

تبصره ۲- چنانچه معاملات انجام شده به صورت ارزی صورت پذیرفته باشد، باید مبالغ ارزی، نوع ارز، نرخ برابری ارز (نرخ ارز مورد معامله) و معادل ریالی معامله انجام شده در صورتحساب ها و اسناد درآمدی صادره و همچنین در فهرست معاملات ارسالی، قید شود.

تبصره ۳- سازمان می تواند حسب ضرورت جهت تسهیل در ارسال فهرست معاملات و مطابق با ماهیت اطلاعات، با موافقت وزیر امور اقتصادی و دارایی بازه زمانی دریافت اطلاعات را افزایش و یا روش دریافت اطلاعات را تغییر دهد.

ماده (۱۱) مشمولین ارسال فهرست معاملات در موارد خرید کالا، خدمت و یا دارایی از اشخاص حقیقی موضوع ماده ۸۱ قانون (فعالیت های کشاورزی، دامپروری، دامداری، پرورش ماهی و زنبور عسل و پرورش طیور، صیادی و ماهیگیری، نوغان داری، احیای مراتع و جنگلها، باغات اشجار از هر قبیل و نخیلات) و یا از اشخاصی که مکلف به ثبت نام در نظام مالیاتی نیستند، الزامی به درج شماره اقتصادی فروشنده در فهرست معاملات ارسالی نخواهند داشت و می توانند این گونه خریدها را به صورت مجموع اعلام نمایند.

ماده (۱۲) ارسال اطلاعات واردات و صادرات کالا و خدمات می باید با درج شماره کوتاژ اظهارنامه گمرکی و کد گمرک ترخیص کننده و شماره اختصاصی اشخاص خارجی حسب مورد صورت پذیرد.

فصل پنجم: موارد عدم شمول ارسال فهرست معاملات

ماده ۱۳ - موارد زیر مشمول ارسال فهرست معاملات نمی باشند:

- خرید و فروش و سود و کارمزد اوراق بهادار ;
- خرید و فروش سهام و سهم الشرکه و حق تقدم سهام یا سهم الشرکه ;
- سود و کارمزد و جریمه های بانکها، صندوق تعاون، صندوق های حمایت از توسعه بخش کشاورزی، موسسات اعتباری غیربانکی مجاز و صندوق های قرض الحسنه ;
- سود سهام و سهم الشرکه ;
- حق عضویت اعضاء مجامع حرفه ای، احزاب و انجمن ها وتشکل های غیردولتی دارای مجوز از مراجع ذی صلاح ;
- کمک ها، جوایز و هدایای بلاعوض ;
- مبالغی که تحت عناوین جریمه یا خسارت، انواع عوارض و مالیات (به استثناء مالیات و عوارض قانون مالیات بر ارزش افزوده) حق ثبت، حق تمبر، حقوق گمرکی و موارد مشابه، به دستگاه های اجرائی پرداخت می گردد ;
- حقوق و دستمزد پرداختی موضوع فصل سوم از باب سوم قانون مالیات های مستقیم ;
- وجوه پرداختی بابت حق نگهداری (شارژ) ساختمان محل فعالیت و آبونمان های پرداختی.
- صورتحساب های الکترونیکی ثبت شده در کارپوشه فروشنده حقیقی یا حقوقی در سامانه مودیان ;
- صورتحساب های الکترونیکی ثبت شده در کارپوشه خریدار حقیقی یا حقوقی که خریدار نسبت به عدم پذیرش آن مطابق تبصره بند (ب) ماده (۵) قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مودیان اقدام نکرده است ;
- قراردادهای ثبت شده در کارپوشه فروشنده و خریدار حقیقی یا حقوقی در سامانه مودیان ;
- اطلاعات مربوط به واردات که در اجرای تبصره ماده ۵ قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مودیان به سامانه مودیان منتقل شده است. [4]

فصل ششم - سایر مقررات

ماده ۱۴- در خصوص معاملاتی که (اعم از خرید یا فروش کالا یا خدمت) تا میزان ۵٪ حد نصاب معاملات کوچک موضوع تبصره (۱) ماده (۳) قانون برگزاری مناقصات می‌باشند، مشمولین ماده (۹) می‌توانند فهرست معاملات مذکور را به صورت **مجموع ارسال نمایند [5]**.

ماده ۱۵- فرآیند ارسال و دریافت اطلاعات معاملاتی که محرمانه می‌باشد، متناسب با وضعیت ارسال کننده و ماهیت اطلاعات، با هماهنگی دستگاه اجرایی ذیربط و موافقت سازمان تعیین خواهد شد.

ماده ۱۶- اشخاصی که در چارچوب آئین‌نامه موضوع تبصره (۵) ماده ۱۶۹ مکرر قانون نسبت به ارسال اطلاعات معاملات اقدام می‌نمایند، ارسال مجدد همان اطلاعات در راستای مندرجات این آئین‌نامه یا دستورالعمل‌های مرتبط ضرورت ندارد.

ماده ۱۷- در موارد ذیل شماره اقتصادی باطل می‌گردد:

- فوت اشخاص حقیقی;
- اعلام اشخاص حقیقی مبنی بر خاتمه فعالیت اقتصادی;
- انحلال اشخاص حقوقی ثبت شده پس از اتمام عملیات تصفیه و اعلام ختم تصفیه و سایر اشخاص حقوقی پس از لغو مجوز فعالیت;
- صدور حکم مراجع قضایی مبنی بر ابطال شماره اقتصادی.

ماده ۱۸- عدم انجام تکالیف مقرر در این آئین‌نامه و دستورالعمل‌های مرتبط مشمول جرائم مقرر در قانون می‌باشد. این حکم مانع اجرای دیگر قوانین موضوعه نخواهد بود.

فصل هفتم : جرائم

ماده ۱۹- عدم انجام هر یک از تکالیف مقرر در ماده ۱۶۹ قانون مشمول جریمه‌های مقرر در ماده مذکور به شرح زیر می‌باشد. جرائم مذکور با رعایت مهلت مقرر در ماده (۱۵۷) قانون قابل مطالبه خواهد بود.

ردیف	شرح تخلف	نرخ جریمه	مأخذ محاسبه جریمه
۱	عدم صدور صورتحساب فروش کالا یا ارائه خدمت	۲٪	مبلغ مورد معامله
۲	عدم درج شماره اقتصادی خود	۲٪	مبلغ مورد معامله
۳	عدم درج شماره اقتصادی طرف معامله	۲٪	مبلغ مورد معامله
۴	استفاده از شماره اقتصادی خود برای معاملات دیگران	۲٪	مبلغ مورد معامله
۵	استفاده از شماره اقتصادی دیگران برای معاملات خود	۲٪	مبلغ مورد معامله
۶	عدم ارائه فهرست معاملات انجام شده به سازمان طبق روش‌های تعیین شده	۱٪	مبلغ معاملاتی که فهرست آنها ارائه نشده است

تبصره - در صورت انجام تخلفات موضوع ردیف‌های یک الی سه جدول فوق‌الذکر در هر معامله، جریمه قابل محاسبه و مطالبه حداکثر معادل ۲٪ مبلغ همان معامله خواهد بود.

این آئین‌نامه در اجرای تبصره ۳ ماده ۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور در هفت فصل و ۱۹ ماده و ۱۱ تبصره تصویب و مقررات آن از ۱۳۹۵/۰۱/۰۱ لازم‌الاجرا می‌باشد. نحوه ارسال

فهرست معاملات توسط اشخاص موضوع این آیین نامه برای کلیه فصول سال ۱۳۹۵ کماکان مطابق مقررات و دستورالعمل‌های قبلی صادره توسط سازمان امور مالیاتی کشور خواهد بود [6].

[1]. بر اساس اصلاحیه شماره ۱۹۴۸۷ مورخ ۱۳۹۹/۰۲/۲۰ که طی بخشنامه شماره ۲۰۰/۹۹/۱۹ مورخ ۱۳۹۹/۰۲/۲۲ ابلاغ شده است، فصل دوم آیین نامه اجرایی موضوع تبصره ۳ ماده ۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم (اصلاحی ۱۳۹۴/۰۴/۳۱) اصلاح شد.

[2]. بر اساس پیشنهاد شماره ۲۰۰/۶۴۸۴ مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۰۱ سازمان امور مالیاتی کشور و موافقت وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی طی نامه شماره ۹۰۸۱۰ مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۱۱ تبصره ماده ۸ به تبصره ۱ تغییر و یک تبصره به ماده ۸ آیین‌نامه مذکور الحاق که طی دستورالعمل شماره ۲۰۰/۹۶/۵۱۳ مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۱۱ ابلاغ گردید.

[3]. به موجب دادنامه‌های شماره ۲۴۶۱-۲۴۶۲-۲۴۶۳ مورخ ۱۳۹۸/۰۸/۲۸ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، بند ج ماده ۹ از تاریخ تصویب ابطال شد.

[4]. بر اساس پیشنهادات رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور به شماره‌های ۲۰۰/۲۴۳۱/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۱۹ و ۲۰۰/۳۱۵۲/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۱۹ و موافقت وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی طی نامه شماره ۲/۲۸۸۸۹ مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۱۹، موارد سبز رنگ به انتهای ماده ۱۱۳ الحاق شد. تصویر نامه به موجب بخشنامه شماره ۱۰۵۵۶/۲۱۰/د مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۲۳ معاون حقوقی و فنی مالیاتی ارسال شد.

[5]. بر اساس پیشنهاد شماره ۲۰۰/۶۴۸۴ مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۰۱ سازمان امور مالیاتی کشور و موافقت وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی طی نامه شماره ۹۰۸۱۰ مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۱۱، این متن جایگزین متن قبلی ماده ۱۴ آیین نامه تبصره (۳) ماده (۱۶۹) شد که طی دستورالعمل شماره ۲۰۰/۹۶/۵۱۳ مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۱۱ ابلاغ شد.

متن قبلی ماده ۱۴

«ماده ۱۴- در هر صورت حساب خرید از اشخاص حقیقی تا میزان ۵٪ مبلغ حد نصاب معاملات کوچک موضوع تبصره (۱) ماده (۳) قانون برگزاری مناقصات، الزامی به درج شماره اقتصادی فروشنده در فهرست خرید نمی باشد. خریداران، اطلاعات خریدهای مذکور را در فهرست معاملات خرید با عنوان «معاملات کمتر از ۵٪ حد نصاب» درج و ارسال نمایند.»

[6]. بر اساس پیشنهاد شماره ۲۰۰/۱۷۷۱۰ مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۰۴ سازمان امور مالیاتی کشور و موافقت وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی طی نامه شماره ۲۱۳۳۵۵ مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۱۱، قسمت اخیر آیین نامه اجرایی موضوع تبصره (۳) ماده (۱۶۹) قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ اصلاح که طی بخشنامه ۲۰۰/۹۵/۸۶ مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۱۳ ابلاغ گردید.

انواع صورتحساب:

ماده ۸ آیین نامه تحریر دفاتر به تاریخ ۱۴۰۱

ماده ۸- کلیه مودیانی که به عرضه کالا و یا ارائه خدمات اشتغال دارد مکلفند صورتحساب معاملات خود را به شرح زیر صادر و نگهداری نمایند:

1- صورتحساب الکترونیکی: صورتحسابی است دارای شماره منحصر به فرد مالیاتی، که در سه قالب زیر صادر می شود:

1-1- صورتحساب الکترونیکی نوع اول یا «صورتحساب با اطلاعات کامل» شامل نوع فروش (شامل مواردی از قبیل بورس کالا، بورس انرژی، سامانه تدارکات الکترونیکی دولت، حق العمل کاری، پیمانکاری، داخلی، صادراتی و نظیر آن) نوع خریدار (مصرف کننده نهایی حقیقی یا فعال اقتصادی) تاریخ و زمان صدور (ساعت، دقیقه و ثانیه) و حداقل درگیرنده اطلاعات هویتی شامل نام، نام خانوادگی یا نام شخص حقوقی، شماره اقتصادی، شناسه یا کد ملی یا شناسه فراگیر اتباع خارجی، نشانی کامل و شماره پستی، شماره شعبه، برای هر دو شخص فروشنده و خریدار و مشخصات کالا یا خدمات ارائه شده، شامل شناسه کالا یا خدمت، شرح کالا یا خدمت، واحد سنجش، مقدار یا تعداد، مبلغ واحد (فی) و مبلغ کل، تخفیفات، مالیات بر ارزش افزوده، شرح سایر عوارض و مبلغ سایر عوارض آن و مقدار پرداخت نقدی و مقدار نسبه آن حسب مورد، باشد.

تبصره 1- در صورتی که نوع خریدار مصرف کننده نهایی است، درج کامل اطلاعات هویتی خریدار الزامی نبوده و **کل مبلغ صورتحساب نقدی تلقی می شود.**[9]

تبصره 2- در خصوص انواع معاملات طلا، جواهر و پلاتین و امثال آن، علاوه بر اقلام صورتحساب الکترونیکی، ارزش اصل طلا، جواهر و پلاتین، اجرت ساخت، حق العمل و سود فروشنده به تفکیک به اقلام الزامی صورتحساب اضافه می شود.

تبصره 3- در فعالیت حق العمل کاری علاوه بر اقلام صورتحساب الکترونیکی، شماره یکتای ثبت قرارداد حق العمل کاری در سامانه مودیان، هنگام ارسال صورتحساب به اطلاعات ارسالی اضافه می شود.

تبصره 4- موارد زیر در حکم صورتحساب تلقی می شود:

- قبوض آب، برق، گاز و مخابرات (تلفن)؛ درج شماره یکتای شماره قبض (شماره اشتراک یا شناسه قبض) در این نوع صورتحساب ها الزامی است.
- بلیط هواپیما؛ در این حالت نوع پرواز (داخلی / خارجی) و شماره گذرنامه مسافر برای پروازهای خارجی، باید در صورتحساب درج شود.
- بارنامه؛ در این نوع صورتحساب ها اقلام مرتبط با بارنامه به صورتحساب اضافه می شود.
- در مواردی که بنابر اقتضای شغل، صورتحساب خاصی برای فروش کالا یا عرضه خدمات صادر می شود، صورتحساب های مزبور با تشخیص سازمان امور مالیاتی کشور، در حکم صورتحساب الکترونیکی تلقی خواهد شد.

تبصره 5- در مواردی که صورتحساب با مبالغ ارزی صادر می شود (از جمله صادرات) مبلغ ارز، نوع ارز، نرخ برابری آن با ریال به اقلام صورتحساب اضافه می شود. چنانچه برای صادرات پروانه گمرکی وجود داشته باشد، شماره پروانه گمرکی و کد گمرک محل اظهار به اقلام صورتحساب اضافه می شود.

تبصره 6- در حالت هایی که صورتحساب به قرارداد مربوطه است، شماره یکتای قرارداد ثبت شده در سامانه مویان به اقلام صورتحساب اضافه می شود.

تبصره 7- در صورتی که اقلام تعیین شده صورتحساب، بنا بر نوع فعالیت مودی موضوعیت ندارد، الزامی به درج آن در صورتحساب وجود ندارد.

۱-۲ صورتحساب الکترونیکی نوع دوم: صورتحسابی با اطلاعات کامل فروشنده و اطلاعات کامل کالا و خدمات و بدون اطلاعات خریدار است. این صورتحساب نقدی تلقی شده، از بابت آن اعتبار مالیاتی برای خرید آن قابل احتساب نمی باشد.

۱-۳ صورتحساب الکترونیکی نوع سوم: این نوع از صورتحساب ها همان «رسید پرداخت وجه» صادره از دستگاه کارتخوان بانکی و یا درگاه الکترونیکی پرداخت که حسب مقررات اعلامی سازمان امور مالیاتی کشور، به عنوان پایانه فروشگاهی فروشنده (مودی) پذیرفته می شود، می باشند. در این نوع صورتحساب صرفاً مبلغ پرداختی و شماره سوئیچ پرداخت، شماره پذیرنده فروشگاهی، شماره پایانه، شماره پیگیری، تاریخ و زمان پرداخت و حداقل مشخصات فروشنده وجود داشته و از بابت آن ها اعتبار مالیاتی برای خریدار قابل احتساب نمی باشد.

۲- صورتحساب غیر الکترونیکی (کاغذی): این نوع صورتحساب برای اشخاصی که حسب مقررات قانونی امکان صدور صورتحساب غیر الکترونیکی را دارند موضوعیت داشته و اقلام اطلاعاتی آن شامل کلیه اقلام صورتحساب الکترونیکی است به استثنای اقلام اطلاعاتی که از طریق سامانه مودیان نظیر شماره منحصر به فرد مالیاتی به صورتحساب اضافه می شود. این نوع صورتحساب به استثنای صورتحساب های موضوع تبصره (۲) این بند نقدی تلقی شده و اطلاعات پرداخت نسبه در این صورت حساب ها وجود ندارد.

تبصره 1- چنانچه فروشنده حق العمل کار است، ارسال شماره یکتای ثبت قرارداد حق العمل کاری به سازمان امور مالیاتی کشور الزامی است.

تبصره 2- به منظور پوشش حوادث و موارد نقص فنی و سایر موارد ذکر شده در مواد (۱۲) و (۱۳) قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مودیان، در ابتدای هر دوره مالی، با تشخیص سازمان امور مالیاتی کشور، تعدادی شماره منحصر به فرد مالیاتی صورتحساب در اختیار مودی قرار می گیرد. مودی می تواند درخواست افزایش شماره منحصر به فرد در اختیار را از طریق کارپوشه یا شرکت معتمد به سازمان امور مالیاتی کشور ارائه نماید. اقلام اطلاعاتی این نوع از صورتحساب های کاغذی منطبق با صورتحساب الکترونیکی بوده و شماره فوق بر روی آن درج می گردد تا پس از امکان پذیر شدن صدور صورتحساب الکترونیکی نسبت به ثبت و ارسال آنها اقدام شود [10].

۹. به موجب دادنامه شماره ۱۴۰۱۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۲۸۹ مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۹ عبارت «و کل مبلغ صورتحساب نقدی تلقی می شود» از تاریخ تصویب باطل شد. تصویر دادنامه مذکور به موجب بخشنامه شماره ۲۱۰/۲۱۴۶۹/ص مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۳۰ ارسال شده است.

۱۰. این ماده به موجب اصلاحیه شماره ۸۸۴۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۱/۲۲ وزیر امور اقتصادی و دارایی جایگزین شد. متن قبلی آن با اعمال اصلاحات بخشنامه های ۲۰۰/۹۶/۴۱ مورخ ۱۳۹۶/۰۳/۲۰ و ۲۰۰/۹۶/۷۲ مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۲۵ بدین شرح می باشد:

ماده ۸ آیین نامه تحریر دفاتر به تاریخ ۱۳۹۵

ماده ۸- مودیان موضوع این آیین نامه باید در موارد فروش کالا و یا ارائه خدمات صورتحساب نوع اول یا نوع دوم حسب مورد بشرح زیر صادر و نگهداری نمایند:

1- صورتحساب نوع اول باید دارای شماره سریال چاپی یا ماشینی حسب مورد، تاریخ و حداقل در برگیرنده اطلاعات هویتی شامل نام، نام خانوادگی یا نام شخص حقوقی، شماره اقتصادی، نشانی کامل و کدپستی فروشنده و خریدار و مشخصات کالا یا خدمات ارائه شده، مقدار و مبلغ آن باشد.

تبصره: در صورت فروش به مصرف کننده نهایی درج مشخصات خریدار از نظر این آیین نامه الزامی نمی باشد.

2- صورتحساب نوع دوم که صرفاً در موارد استفاده از سامانه صندوق فروش (صندوق ماشینی (مکانیزه) فروش) صادره می شود باید دارای شماره سریال ماشینی، تاریخ و حداقل در برگیرنده اطلاعات هویتی شامل نام، نام خانوادگی یا نام شخص حقوقی، شماره اقتصادی، نشانی کامل و کدپستی فروشنده و مشخصات کالا یا خدمات ارائه شده، مقدار و مبلغ آن باشد.

در مورد بندهای ۱ و ۲ فوق تا زمانی که شماره اقتصادی صادر نشده است درج شماره یا شناسه ملی در صورتحساب الزامی است. "درج شناسه کالا در صورتحساب معاملات الزامی می باشد."

بند ۳- صورتحساب نوع سوم (صورتحساب الکترونیکی) که دارای شماره سریال ماشینی، تاریخ و حداقل در برگیرنده اطلاعات هویتی شامل نام، نام خانوادگی یا نام شخص حقوقی، شماره اقتصادی، نشانی کامل و کد پستی فروشنده و خریدار و مشخصات کالا یا خدمات ارائه شده، مقدار و مبلغ بوده و از طریق سامانه ثبت برخط معاملات صادر و دارای کد رهگیری سازمان امور مالیاتی کشور می باشد."

"تبصره ۱: سازمان می تواند تمام یا برخی از مودیان موضوع این آیین نامه را طبق اعلام کتبی به مودی ذی ربط حد اکثر تا شش ماه پس از پایان هر سال مالیاتی جهت اجرا از ابتدای سال مالی بعد به صدور صورتحساب نوع سوم از ابتدای سال مالیاتی بعد مکلف نماید."

تبصره ۲- در صورتی که صاحبان مشاغل گروه سوم این آیین نامه، مشمول اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده نباشند، برای معاملات خود تا سقف ۵٪ حد نصاب معاملات کوچک موضوع تبصره ۳ قانون برگزاری مناقصات، الزامی به صدور صورتحساب نخواهند داشت.

مفاد این حکم در موارد درخواست صدور صورتحساب از سوی خریدار جاری نمی باشد، رعایت ساختار صورتحساب موضوع این ماده برای اینگونه صورتحساب ها الزامی نمی باشد.

شماره: ۲۴۴/۶۲۶۸/د

تاریخ: ۱۳۹۷/۰۲/۲۲

معاونت...

اداره کل...

دفتر...

باسلام و تحیات

احتراماً، به پیوست تصویر آیین نامه اجرائی موضوع تبصره (۳) ماده (۱۶۹) ق.م.م اصلاحی مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ به شماره ۲۰۰/۳۹۴۹/۴۶۳۷۸ مورخ ۱۳۹۵/۰۳/۱۸ وزیر محترم وقت امور اقتصادی و دارایی و موضوع ابلاغیه شماره ۲۰۰/۹۵/۲۲ مورخ ۱۳۹۵/۰۳/۳۱ رئیس کل محترم سازمان متبوع و شماره ۲۰۰/۹۶/۷۲ مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۲۵ در خصوص اصلاح آیین نامه اجرایی موضوع ماده ۹۵ اصلاحی قانون مذکور (پیوست) و تصویر نمونه شماره (۱) و (۲) دستورالعمل صدور صورتحساب ایفاد می گردد با عنایت به اینکه علیرغم ارسال آیین نامه های مذکور برای تمامی ادارات کل و دفاتر

ذیربط که از تنخواه استفاده می نمایند بخشی از صورتحسابها و فاکتورهای ارسالی فاقد چارچوب و مشخصات تصریح شده در آیین نامه مذکور می باشد که این امر موجب صرف وقت و هزینه و همچنین وقفه در روند عادی و جاری امور در این اداره کل می گردد. لذا با عنایت به الزامات مقرر در آیین نامه یاد شده خواهشمند است برای انجام هرگونه هزینه اطلاعات کامل اشخاص حقیقی و حقوقی شامل مستند هویتی مکانی و مجوزهای فعالیت اقتصادی طرف معامله مستندسازی و پس از تایید مطابق فرم های صورتحساب آیین نامه فوق الذکر به این اداره کل ارسال نمایند.

در ضمن خاطر نشان می گردد طبق آیین نامه اصلاحی شماره ۹۰۸۱۰ مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۱۱ در صورتی که صاحبان مشاغل گروه سوم این آیین نامه، مشمول اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده نباشند برای معاملات خود تا سقف ۵٪ حد نصاب معاملات کوچک موضوع تبصره (۳) قانون برگزاری مناقصات حداکثر تا مبلغ (۱۲۵۰۰۰۰۰) ریال برای سال ۱۳۹۷، الزامی به صدور صورتحساب های یاد شده نخواهند داشت.

فروید محمدی

مدیرکل امور پشتیبانی

رای دیوان در خصوص مرور زمان مالیاتی ماده ۱۶۹

شماره: ۲۰۰/۱۴۰۰/۵۲

تاریخ: ۱۴۰۰/۰۷/۱۱

بخشنامه

۵۲	۱۴۰۰	۱۶۹ مکرر و ۱۶۹	م
مخاطبان / ذینفعان امور مالیاتی شهر و استان تهران ادارات کل امور مالیاتی			
موضوع ابطال بخشنامه شماره ۲۱۰/۹۹/۸ مورخ ۱۳۹۹/۰۱/۱۹ و لغو بخشنامه ۲۰۰/۱۴۰۰/۳۸ مورخ ۱۴۰۰/۰۵/۱۹ درخصوص مبدا زمانی مهلت رسیدگی به جرایم موضوع مواد ۱۶۹ مکرر و ۱۶۹			
به پیوست تصویر دادنامه شماره ۱۴۰۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۴۲۳ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۰۶ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر ابطال بخشنامه شماره ۲۱۰/۹۹/۸۸ مورخ ۱۳۹۹/۰۱/۱۹ درخصوص مبدا زمانی مهلت رسیدگی به جرایم موضوع ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ برای اجرا ارسال می گردد. ضمناً با عنایت به موارد مندرج در دادنامه یادشده و مستفاد از مفاد آن، بخشنامه شماره ۲۰۰/۱۴۰۰/۳۸ مورخ ۱۴۰۰/۰۵/۱۹ درخصوص ابلاغ صورتجلسه شورای عالی مالیاتی به شماره ۱۳-۲۰۱ مورخ ۱۴۰۰/۰۵/۱۹ درمورد مهلت مرور زمان مالیاتی جرایم موضوع ماده ۱۶۹ قانون مالیاتهای مستقیم اصلاحی ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ لغو می گردد. بنابراین مرور زمان مالیاتی برای جرایم مقرر در مواد فوق وفق مهلت ماده ۱۵۷ قانون یادشده، پنج سال از تاریخ انقضای مهلت ارسال یا ارائه فهرست معاملات خواهد بود.			

رای هیأت عمومی

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۴۰۲/۰۷/۰۸ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

صرف نظر از وجود اختیار یا عدم اختیار برای طرف شکایت در خصوص تغییر در مهلت های قانونی رسیدگی به جرایم موضوع ماده ۱۶۹ قانون مالیاتهای مستقیم اولاً در ماده مذکور دو نوع جریمه لحاظ شده که شامل جریمه عدم صدور صورت حساب یا عدم درج شماره اقتصادی و یا استفاده از کد اقتصادی خود برای دیگران یا کد اقتصادی دیگران برای خود (معادل ۲٪) و جریمه مربوط به عدم ارسال فهرست معاملات معادل (۱٪) است و در مقررده مورد شکایت اشاره به بخشنامه شماره ۲۰۰/۱۴۰۰/۵۲- ۱۴۰۰/۰۷/۱۱ شده است که در این بخشنامه صرفاً مهلت ارسال فهرست معاملات بخش دوم جریمه های موضوع ماده ۱۶۹ قانون مالیاتهای مستقیم تمدید شده است و اصولاً در آن راجع به تمدید جریمه های

نوع اول و تغییر در مبدأ شروع مرور زمان رسیدگی ماده مزبور، حکمی نیامده است و این در حالی است که در مقررہ معترض عنہ علی الاطلاق و مبنیاً بر بخشنامہ سابق آخرین مهلت رسیدگی به جرایم موضوع ماده ۱۶۹ قانون مالیاتہای مستقیم در ہر دو بخش و برای تمامی فصول سال ۱۳۹۶، تاریخ ۱۴۰۲/۰۲/۱۵ تعیین شدہ است کہ بہ معنای توسعہ مرور زمان پنج سالہ قانون بدون مجوز قانونی است. ثانیاً از لحاظ ماہیت بین دو بخش از جرایم یادشدہ تفاوت وجود دارد و بخش اول کہ در خصوص صدور یا عدم صدور صورت حساب و استفادہ یا عدم استفادہ از کد اقتصادی دیگران یا خود یا درج و عدم درج شمارہ اقتصادی است بہ صورت آنی و حین معاملہ و رویداد مالی انجام میشود یا نمیشود و فی الواقع ظرف زمانی آن حین معاملہ و واقعہ است کہ قانوناً مرور زمان پنج سالہ آن تخلف عدم انجام از همان زمان باید لحاظ شود، لیکن در بخش دوم کہ ارسال فہرست معاملات یک فصل است در پایان فصل برای ہمہ فصل از روز اول تا پایان و یا مهلت مندرج در آیین نامہ تا یک و نیم ماہ بعد از پایان فصل است کہ در بخشنامہ اولیہ این مهلت تمدید شدہ و در واقع ارسال فہرست معاملات مبتنی بر انجام ہر معاملہ و واقعہ نیست و بہ صورت یکجا در پایان فصل و ۴۵ روز بعد از پایان فصل انجام میشود کہ ماہیتاً متفاوت است و بہ جہت اینکہ در مقررہ مورد شکایت با توسعہ در مرور زمان بہ ضرر مؤدیان اقدام شدہ است، لذا بر مبنای مراتب فوق کہ در دادنامہ های شمارہ ۱۴۲۳ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۰۶ و شمارہ ۳۱۰۵ مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۰۸ ہیأت عمومی دیوان عدالت اداری نیز منعکس شدہ نامہ شمارہ ۲۳۰/۶۸۶۹۶/۱۴۰۱/۱۰/۲۶ - معاونت درآمدہای مالیاتی سازمان امور مالیاتی کشور در خصوص موضوع شکایت و صرفاً جرایم نوع اول بہ شرح فوق خلاف قانون و خارج از حدود اختیار است و مستند بہ بند ۱ ماده ۱۲ و مواد ۱۳ و ۸۸ قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ از تاریخ تصویب ابطال میشود. این رأی براساس مادہ ۹۳ قانون دیوان عدالت اداری اصلاحی مصوب (۱۴۰۲/۰۲/۱۰) در رسیدگی و تصمیم گیری مراجع قضایی و اداری معتبر و ملاک عمل است.

حکمتعلی مظفری - رئیس ہیأت عمومی دیوان عدالت اداری

در خصوص نحوه برخورد و اقدام پیرامون اطلاعاتی های واصله از سامانه های مالیاتی موضوع این

بخشنامه موارد ذیل را مقرر می دارد:

۱- تعاریف

در این بخشنامه، واژه ها و اصطلاحات در معانی زیر به کار رفته است:

۱-۱- سامانه های مالیاتی:

الف) آن بخش از سامانه صورت معاملات فصلی موضوع ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیات های مستقیم اصلاحی ۱۳۸۰ و ماده ۱۶۹ قانون مالیات های مستقیم اصلاحی ۱۳۹۴ که اطلاعات و اطلاعاتی های آن مستقیماً از سوی فعالین اقتصادی بخش خصوصی درج و ثبت می شود.

ب) آن بخش از سامانه های صورت معاملات فصلی موضوع ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیات های مستقیم اصلاحی ۱۳۸۰ و ماده ۱۶۹ قانون مالیات های مستقیم اصلاحی ۱۳۹۴ که اطلاعات و اطلاعاتی های آن مستقیماً توسط اشخاص غیردولتی یا غیرعمومی (عمومی نظیر شهرداری) یا اشخاصی که عهده دار مأموریت عمومی موضوع بند ب ماده ۱ قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد مصوب سال ۱۳۹۰ نیستند، صادر می شود.

ج) هرگونه سامانه ای که به هر نحو محتوی اطلاعات و اطلاعاتی های مرتبط با بارنامه ها باشد.

۱-۲- طرف اول: ثبت کننده اطلاعات در سامانه های مالیاتی از قبیل ثبت کننده معامله در سامانه صورت معاملات فصلی یا فرستنده کالا مانند فرستنده بار در بارنامه های مندرج در سامانه های مالیاتی. کلیه اشخاص ثالثی که اطلاعات اطلاعاتی های معاملات و فعالیت های مودیان و فعالین اقتصادی را در سامانه های موضوع این بند ثبت می نمایند نیز در حکم طرف اول محسوب می گردند.

۱-۳- طرف دوم: شخصی که طرف اول، اطلاعات و اطلاعاتی های مرتبط با وی را برای سامانه های مالیاتی ارسال کرده و اطلاعات وی در آن به ثبت رسیده است.

۱-۴- اسناد مثبت: در این بخشنامه اسناد مثبت، اسنادی است که متضمن

تایید وقوع معامله از جانب طرف دوم باشد، از قبیل صورت حساب الکترونیکی صادره وفق مفاد قانون پایانه های

فروشگاهی و سامانه مودیان،

سند پرداخت مالی به حساب طرف معامله،

قرارداد فی مابین طرف اول و دوم،

رسید بار تایید شده توسط طرف دوم.

اطلاعات و اطلاعاتی های درج شده در سامانه های مالیاتی موضوع این بخشنامه که توسط طرف اول ابراز گردیده و مورد

تایید طرف دوم قرار نگرفته است؛ اسناد مثبت لحاظ نمی گردد و این اطلاعات و اطلاعاتی ها قرینه ای تایید نشده بر

انجام معامله یا فعالیت اقتصادی است که می بایست در فرآیند رسیدگی به اعتراض، بر اساس مصادیق اسناد مثبت

مورد تایید قرار گیرد.

در مواردی که مثبت بودن اسنادی به غیر از مصادیق فوق الذکر مورد تایید طرف دوم قرار نگیرد، مثبت بودن آن می بایست از سازمان متبوع مورد استعلام قرار گیرد. مأمورین مالیاتی می توانند پیش از شروع فرایند رسیدگی و مستقل از تایید یا عدم تایید طرف دوم، نسبت به مثبت بودن اسناد از مرجع فوق استعلام نمایند.

۲- معاونت فناوری های مالیاتی مکلف است در مدت زمان ۶ ماه تمهیدی فراهم نماید تا حداکثر ظرف مدت یک ماه از دریافت اطلاعات و اطلاعاتی ها از طرف اول (اصلی یا اصلاحی حسب مورد)، اقلام مذکور در کارپوشه مالیاتی طرف دوم به نشانی my.tax.gov.ir منعکس گردیده و امکان ثبت واکنش به صحت و سقم اطلاعات و اطلاعاتی ها برای طرف دوم فراهم گردد. ارسال اطلاعات و اطلاعاتی های مذکور به کارپوشه می بایست به صورت ماهانه از طریق پیامک نیز به وی اطلاع رسانی شود.

تبصره- در صورت عدم تایید طرف دوم نسبت به صحت اطلاعاتی ها و اطلاعات، معاونت فناوری های مالیاتی می بایست با ارسال پیامکی مسئولیت و عواقب قانونی مربوطه (ارائه گزارش خلاف واقع به سازمان (موضوع ماده (۲۴) قانون مقابله با فساد و ارتقای سلامت نظام اداری، ارتکاب جرم جعل رایانه ای موضوع ماده (۷۳۴) قانون مجازات اسلامی و تعلق جریمه موضوع ماده (۱۶۹) قانون مالیات های مستقیم) را به طرف اول و طرف دوم ابلاغ نمایند.

۳- چنانچه پرونده در مرحله رسیدگی و صدور برگ تشخیص یا مرحله بررسی موضوع ماده ۲۳۸ قانون مالیات های مستقیم باشد:

۳-۱- در صورتی که پرونده در مرحله رسیدگی و صدور برگ تشخیص باشد و طرف دوم ادعای عدم انتساب اطلاعات یا اطلاعاتی ها به خود را مطابق مفاد بند ۲ این بخشنامه یا سایر طرق قانونی ثبت کرده باشد، چنانچه هیچ گونه اسناد مثبتی ای بدست نیاید، اداره امور مالیاتی طرف دوم امکان قانونی اعمال اطلاعات و اطلاعاتی های یاد شده را در رسیدگی به پرونده طرف دوم، نخواهد داشت. مصداق اسناد مثبتی (مطابق مفاد بند (۱-۴) این بخشنامه) که در رسیدگی و تشخیص استفاده شده است؛ می بایست در کاربرگ حسابرسی مالیاتی ذکر گردد.

۴- در صورتی که پرونده در مرحله بررسی در اجرای ماده ۲۳۸ قانون مالیات های مستقیم باشد و اعتراض مودی در خصوص اشتباه بودن اطلاعات منتسب به وی صورت پذیرد، مسئول یا مسئولان مربوط موظفند بررسی مقتضی یا استعلامات لازم را به عمل آورده و در صورتی که اسناد مثبتی ای مبنی بر رد اعتراض طرف دوم بدست نیاید، اقدام به رفع تعرض از برگ تشخیص مالیات نمایند. در صورتی که اسناد مثبتی ای صرفاً برای بخشی از اطلاعات یا اطلاعاتی ها بدست آید، مأموران مالیاتی صرفاً مجاز به صدور برگ تشخیص برای همان بخش خواهند بود.

۵- چنانچه پرونده در مرحله دادرسی مالیاتی باشد:

در شرایط اعتراض طرف دوم به انتساب اطلاعات یا اطلاعاتی به وی، در صورت ارجاع پرونده مالیاتی به هیات های حل اختلاف مالیاتی، هیات مزبور در صورت عدم ارائه اسناد مثبتی از جانب اداره امور مالیاتی، با استناد به اظهارات طرف دوم مبنی بر عدم انتساب اطلاعات یا اطلاعاتی به وی، اقدام به صدور رای مبنی بر رفع تعرض از طرف دوم و در صورت شمول مرور زمان وفق تبصره ماده ۱۵۷ ق.م.م صدور رای مبنی بر مطالبه مالیات از مودی واقعی می نماید.

تبصره- در مواردی که به منظور احراز واقعیت و تکمیل مستندات از ادارات امور مالیاتی، استعلام به عمل می آید؛ ادارات مذکور مکلفند نسبت به ارسال پاسخ جامع و کامل اقدام نمایند. ارائه پاسخ مبهم و غیر صریح در حکم عدم وجود اسناد مثبتی خواهد بود. عدم ارائه اسناد مثبتی در پاسخ نیز در حکم پاسخ مبهم و غیر صریح است.

۶- چنانچه علی رغم عدم احراز استناد اطلاعات یا اطلاعاتی ها به طرف دوم، مطابق مقررات این بخشنامه اقدام نشود و برگ تشخیص یا رای هیات حل اختلاف مالیاتی قطعی شده و غیر قابل اعتراض در مراجع حل اختلاف مالیاتی درون

سازمانی باشد، طرف دوم می تواند شکایت خود را در این خصوص به دادستانی انتظامی مالیاتی اعلام نماید. در این صورت، مرجع مذکور موظف است؛ موضوع را مطابق مفاد این بخشنامه بررسی کرده و در صورت تأیید شکایت طرف دوم، موضوع را جهت اجرای تبصره (۲) ماده ۳۰ آیین نامه اجرایی موضوع ماده ۲۱۹ قانون مالیات های مستقیم به اداره امور مالیاتی طرف دوم ارجاع نماید. دادستان انتظامی مالیاتی موظف است متخلف یا متخلفین را مورد پیگرد قرار دهد. تبصره- در صورت عدم اجرای صحیح مفاد این بند، طرف دوم می تواند مراتب را به دبیر ویژه حقوق شهروندی کمیته سلامت اداری و صیانت از حقوق مردم سازمان (دفتر حقوقی و قراردادهای مالیاتی) گزارش نماید.

۷- کلیه ماموران مالیاتی موظفند حسب بررسی های بعمل آمده وفق این بخشنامه در مواردی که موضوع از مصادیق ماده ۲۷۴ قانون مالیات های مستقیم باشد حسب شیوه نامه اجرایی مواد ۲۷۴ الی ۲۷۷ قانون مزبور اقدام کنند. همچنین اداره امور مالیاتی طرف اول موظف است در کلیه مواردی که اطلاعات و اطلاعیه های موجود در سامانه های مالیاتی مورد تایید طرف دوم نباشد، جریمه های موضوع ماده ۱۶۹ قانون مالیات های مستقیم مبنی بر ثبت معاملات غیرواقعی را از ارسال کننده اطلاعات، در صورت احراز غیر واقعی بودن، مطالبه نماید و به دلیل عدم احراز شرایط مقرر در ماده ۱۹۱ قانون مذکور، از بخشودگی جرایم مالیاتی خودداری نمایند.

تبصره- اداره امور مالیاتی طرف دوم موظف است در مواردی که عدم تایید طرف دوم نسبت به اطلاعات و اطلاعیه های سامانه های مالیاتی، مطابق بند ۲ این بخشنامه در سامانه های مذکور ثبت نشده است، مراتب این عدم تایید را به اداره امور مالیاتی طرف اول اطلاع دهد و اداره امور مالیاتی طرف اول نیز مطابق مفاد این بند اقدام به اخذ جرایم خواهد نمود. ۸- مفاد این بخشنامه در خصوص کلیه اطلاعات یا اطلاعیه های مندرج در سامانه های مالیاتی، ناظر بر پیش از تاریخ ابلاغ آن که مالیات متعلقه پرداخت نشده باشد نیز، مجری است.

۹- با صدور این بخشنامه مفاد کلیه دستورالعمل ها و بخشنامه های پیشین مغایر از جمله تمامی مفاد دو دستورالعمل شماره ۲۰۰/۹۶/۵۱۷ مورخ ۱۳۹۶/۰۷/۲۲ و دستورالعمل شماره ۲۰۰/۹۵/۵۰۱ مورخ ۱۳۹۵/۰۱/۲۲ لغو می گردد.

قانون پایانه های فروشگاه‌های و سامانه مودیان و ماده ۱۶۹ قانون مالیات مستقیم

ماده ۷- صورت حساب های الکترونیکی ثبت شده در سامانه مودیان به منزله ثبت آنها در سامانه فهرست معاملات موضوع ماده (۱۶۹) قانون مالیات های مستقیم است و فروشنده و خریدار تکلیف اضافی در این مورد نخواهند داشت.

چگونگی حسابرسی اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده موضوع ماده (۳) قانون تسهیل تکالیف مؤدیان جهت اجرای قانون پایانه های فروشگاه‌های و سامانه مؤدیان بابت دوره مالیاتی چهارم سال ۱۴۰۲ و دوره های مالیاتی بعد

شماره ۶۰۷۵۵/۲۰۰ د - تاریخ ۱۶/۰۸/۱۴۰۳

۵- با عنایت به مفاد ماده (۷) قانون پایانه های فروشگاه‌های و سامانه مؤدیان و مفاد تبصره (۳) ماده (۶) قانون تسهیل تکالیف مؤدیان جهت اجرای قانون پایانه های فروشگاه‌های و سامانه مؤدیان، چنانچه مؤدی نسبت به صدور صورت حساب در سامانه مؤدیان و یا سایر سامانه ها از قبیل سامانه جامع تجارت ایران و سامانه ثبت الکترونیکی معاملات نفتی (ثامن) اقدام و متعاقب آن فهرست معاملات مزبور را از طریق سامانه فهرست معاملات موضوع ماده (۱۶۹) قانون مالیات های مستقیم ارسال و یا مجدداً از این بابت صورت حساب الکترونیکی در سامانه مؤدیان صادر نموده باشد، مراتب از حیث عدم احتساب خرید/فروش مضاعف مدنظر قرار گیرد.

۹- چنانچه خریدار به علت عبور از حد مجاز فروشنده نسبت به رد صورت حساب الکترونیکی صادره اقدام و مبلغ خرید مذکور را در ستون خارج از سامانه درج نموده باشد، با عنایت به ماده (۶) قانون پایانه های فروشگاه‌های و سامانه مودیان اعتبار مالیاتی خرید مذکور قابل پذیرش نمی باشد.

موارد عدم ارسال صورتحساب الکترونیکی

شماره: ۷۸۷۶۱/۲۱۰/د

تاریخ: ۱۴۰۲/۱۱/۱۱

نوع سند: ندارد

سال مهارت‌ورم، رشد تولید

ISIRI 5001-2008

وزارت امور اقتصادی و دارایی

سازمان امور مالیاتی کشور

معاون حقوقی و فنی مالیاتی

بسمه تعالی

مدیر کل محترم امور مالیاتی...

موضوع: اعلام مصادیق عدم الزام به صدور صورتحساب الکترونیکی و ثبت در سامانه مودیان

بامیل و (محرر)

با توجه به سئوالات و ابهامات مودیان محترم مالیاتی در خصوص مصادیق عدم الزام به صدور صورتحساب الکترونیکی و ثبت در سامانه مودیان، به آگاهی می‌رساند؛ در حال حاضر بابت موارد ذیل نیاز به صدور صورتحساب الکترونیکی و ثبت در سامانه مودیان نمی‌باشد:

- ✓ درآمد اجاره اموال غیرمنقول؛
- ✓ خرید و فروش سهام/اوراق بهادار؛
- ✓ سود و زیان حاصل از تسعیر ارز؛
- ✓ سود سپرده بانکی؛
- ✓ سود سهام و اوراق بهادار؛
- ✓ حق عضویت؛
- ✓ کمک‌های بلاعوض؛

مهدی رعنایی
معاون حقوقی و فنی مالیاتی

شماره ۵/۲۰۰/۸۹۴۶۶

تاریخ ۱۴۰۳/۱۲/۰۱

پیوست ندارد

سال جهش تولید با مشارکت مردم

بسمه تعالی

ادارات کل مالیاتی

باسلام؛

پیرو نامه شماره ۲۱۰/۷۸۷۶۱/د مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۱ و با توجه به سؤالات و ابهامات مودیان محترم مالیاتی در خصوص مصادیق عدم الزام به صدور صورتحساب الکترونیکی، به اطلاع می‌رساند؛ در حال حاضر بابت موارد ذیل نیز نیاز به صدور صورتحساب الکترونیکی نمی‌باشد:

- ✓ اصل تسهیلات اعطایی توسط بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی مجاز و صندوق توسعه ملی؛
- ✓ حق بیمه دریافتی سازمان تامین اجتماعی؛
- ✓ کسور بازنشستگی دریافتی توسط صندوق‌های بازنشستگی؛
- ✓ فروش ارز (صدور صورت حساب الکترونیکی برای کارمزد فروش یا ارائه خدمت توسط صرافی‌ها، اشخاص و مراکزی که بابت فروش یا تبدیل ارز کارمزد دریافت می‌کنند، الزامی می‌باشد)؛
- ✓ هر گونه خسارت؛
- ✓ انواع جریمه (مادامی که بخشی از بهای کالا و خدمات تلقی نگردد)؛
- ✓ آورده نقدی یا غیر نقدی به عنوان سرمایه؛
- ✓ انواع کمک‌های دولتی.

سید محمدهادی سبحانیان

رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور

شماره: ۵۵۶/۱۰۲۱۰/د

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۲/۲۳

پست دارد

سازمان امور مالیاتی کشور

ISO 9001:2006

وزارت امور اقتصادی و دارایی

سازمان امور مالیاتی کشور

بسمه تعالی

معاون حقوقی و فنی مالیاتی

ادارات کل امور مالیاتی

باسلام

به پیوست تصویر نامه شماره ۲/۲۸۸۸۹ مورخ ۱۴۰۳/۲/۱۹ مدیر کل محترم دفتر وزارتی منضم موافقت وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور به شماره ۲۴۳۱/۲۰۰/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۱۰ جهت اجرا ارسال می گردد.

براساس نامه فوق الذکر متن زیر به انتهای ماده (۱۳) آیین نامه اجرایی موضوع تبصره (۳) ماده (۱۶۹) قانون مالیات های مستقیم اضافه می گردد:

- صورتحساب های الکترونیکی ثبت شده در کارپوشه فروشنده حقیقی یا حقوقی در سامانه مودیان؛
- صورتحساب های الکترونیکی ثبت شده در کارپوشه خریدار حقیقی یا حقوقی که خریدار نسبت به عدم پذیرش آن مطابق تبصره بند (ب) ماده (۵) قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مودیان اقدام نکرده است؛
- قراردادهای ثبت شده در کارپوشه فروشنده و خریدار حقیقی یا حقوقی در سامانه مودیان.

لازم به ذکر است حکم متن الحاقی فوق الذکر برای موارد ثبت شده در سامانه مودیان از تاریخ اولین فراخوان اجرای قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مودیان (۱۴۰۱/۰۸/۰۱) جاری می باشد.

معاون حقوقی و فنی مالیاتی
مهدی رعنایی

اطلاعیه شماره ۳۶- در خصوص لزوم استفاده مودیان از شماره اقتصادی جدید

شماره: ۲۶۸/۲۱۰۱۷/د

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۴/۰۲

مدیر کل محترم امور مالیاتی...

موضوع: اطلاعیه شماره ۳۶- در خصوص لزوم استفاده مودیان از شماره اقتصادی جدید

در راستای اجرای قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مودیان و با توجه به سوالات و ابهامات مودیان محترم مالیاتی در خصوص شماره اقتصادی و همچنین به دلیل استفاده برخی از مودیان محترم از شماره اقتصادی قدیم (۱۲ رقمی) به استحضار می‌رساند؛ استفاده از شماره اقتصادی جدید مطابق جدول ذیل در صدور صورتحساب الکترونیکی و ثبت در سامانه مودیان ضروری می‌باشد.

ردیف	نوع شخص	طول فیلد	نوع فیلد	قالب شماره اقتصادی
۱	حقیقی	۱۴	عددی	ده رقم اول کد ملی و چهار رقم آخر از ۰۰۰۱ شروع می‌شود.
۲	حقوقی	۱۱	عددی	شماره اقتصادی اشخاص حقوقی همان شناسه ملی آنهاست.
۳	مشارکت مدنی	۱۱	عددی	شماره اقتصادی اشخاصی که در قالب مشارکت مدنی فعالیت دارند شناسه مشارکت می‌باشد.
۴	اتباع غیر ایرانی	۱۴	عددی	دوازده رقم اول کد اتباع و دو رقم آخر از ۰۱ شروع می‌شود.

مزید آگاهی اعلام می‌دارد استفاده برخی از مودیان محترم از شماره اقتصادی قدیم (۱۲ رقمی) به دلیل آنکه در سنوات گذشته به لحاظ مقررات ابلاغی درخصوص ماده ۱۶۹ قانون مالیات های مستقیم لغو شده است در سامانه مودیان و کارپوشه اختصاصی مؤدی لحاظ نشده و ضروری است فروشندگان برای اینگونه صورتحساب ها اقدامات لازم درخصوص صدور صورتحساب الکترونیکی ارجاعی را به عمل آورند تا خریداران بتوانند از مزایای قانونی بهره مند شوند.

شایان ذکر است شماره اقتصادی مودیان در سامانه ثبت نام شماره اقتصادی و همچنین در کارپوشه مودی قابل مشاهده می‌باشد. همچنین جزئیات و اطلاعات بیشتر در خصوص شماره اقتصادی در سند «دستورالعمل صدور صورتحساب الکترونیکی»، بخش اطلاعات خریدار و فروشنده، در درگاه سازمان امور مالیاتی کشور به نشانی intamedia.ir، بخش پایانه های فروشگاهی و سامانه مودیان، قسمت آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و نرم افزارهای مرتبط، در دسترس می‌باشد. خواهشمند است دستور فرمائید، در این خصوص اطلاع رسانی لازم صورت پذیرد.

اجرای مقررات قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مؤدیان و انجام مقررات ماده ۱۶۹ قانون مالیات های مستقیم

شماره: ۵۶۹۴۰/۲۳۰/د

تاریخ: ۱۴۰۱/۰۹/۰۸

ادارات کل امور مالیاتی

وفق مقررات ماده (۷) قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مؤدیان، ارسال صورتحساب های الکترونیکی به سامانه مؤدیان به منزله ثبت آن در سامانه فهرست معاملات موضوع ماده (۱۶۹) قانون مالیات های مستقیم بوده و فروشنده و خریدار تکلیف اضافی در این خصوص نخواهند داشت. بدیهی است، مؤدیان مکلفند بابت کلیه معاملات خود که در سامانه مؤدیان درج نمی شود، مقررات موضوع ماده (۱۶۹) قانون مالیات های مستقیم اصلاحی مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ را در ارایه فهرست معاملات فصلی ظرف مهلت مقرر رعایت نمایند. لذا مقتضی است دستور فرمایید، با توجه به اجرایی شدن قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مؤدیان از تاریخ ۱۴۰۱/۰۸/۰۱، اطلاع رسانی لازم به تمامی مؤدیان مشمول قانون یاد شده صورت پذیرد.

محمدتقی پاکدامن

معاون درآمدهای مالیاتی

در خصوص صدور صورتحساب فروش ارز و حق العمل کاری

شماره: ۲۰۰/۹۷/۳۲/ص

تاریخ: ۱۳۹۷/۰۳/۰۶

بخشنامه

م	۱۶۹-۹۵	۹۷	۳۲	
امور مالیاتی شهر و استان تهران ادارات کل امور مالیاتی				مخاطبین/ذینفعان
در خصوص صدور صورتحساب فروش ارز و حق العمل کاری				موضوع
با توجه به سؤالات و ابهامات مطروحه از سوی ادارات کل امور مالیاتی در ارتباط با صدور صورتحساب فروش ارز توسط اشخاص غیر شاغل در بازار ارز که اقدام به تبدیل ارز می نمایند و همچنین تکلیف قانونی آمر(فروشنده) در خصوص صدور فاکتور در مواردی که اقدام به ارسال کالا برای حق العمل کار(نماینده آمر) به منظور فروش توسط ایشان می نمایند، در اجرای مواد ۹۵ و ۱۶۹ قانون مالیات های مستقیم و به منظور وحدت رویه در رسیدگی های مالیاتی مقرر می دارد موارد ذیل ملحوظ نظر قرا رگیرد: الف- اشخاصی که جهت نیاز خود اقدام به تبدیل وجوه ارزی در صرافی های دارای مجوز فعالیت از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و بانکها و مؤسسات اعتباری غیر بانکی مجاز می نمایند، این فعالیت ها از مصادیق فروش کالا یا عرضه خدمات توسط اشخاص حقوقی و یا صاحبان مشاغل نبوده بنابر این الزامی به صدور صورتحساب موضوع آیین نامه اجرایی ماده ۹۵ قانون مالیات های مستقیم مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱ توسط اشخاص مذکور نخواهند داشت. بدیهی است این موضوع نافی انجام ثبت های حسابداری در دفاتر و یا اسناد و مدارک مربوطه براساس استانداردهای حسابداری و الزام ارسال اطلاعات مربوطه در قالب فهرست خرید و فروش ارز نخواهد بود. ب- با توجه به ماده ۳۵۷ قانون تجارت مصوب سال ۱۳۱۱ چون حق العمل کار به اسم خود ولی به حساب آمر اقدام به فروش کالا می نماید، بنابر این آمر بابت فروش کالاهایی که به حساب او و توسط حق العمل کار انجام می شود، نیازی به صدور صورتحساب فروش موضوع آیین نامه اجرایی ماده ۹۵ قانون مالیات های مستقیم مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱ ندارد و ارسال فهرست اطلاعات این گونه معاملات بر اساس جداول پیش بینی شده موضوعه در سامانه معاملات فصلی صورت می پذیرد. ۶-۱۰/۲				

عدم شمول جریمه ۱۶۹ یرای اطلاعات ارسالی در قالب های تجمیعی تعیین شده وفق آئین نامه مربوط

شماره: ۶۸۵۵۶/۲۳۰/د

تاریخ: ۱۵/۱۲/۱۳۹۷

امور مالیاتی شهر و استان تهران

اداره کل امور مالیاتی

با عنایت به مفاد تبصره (۱) ماده ۱۶۹ اصلاحی قانون مالیات های مستقیم اصلاحی مصوب ۳۱/۰۴/۱۳۹۴ موضوع عدم الزام به درج شماره اقتصادی اشخاص حقیقی مصرف کننده نهایی طرف معامله فروش و همچنین مفاد تبصره (۱) ماده (۸) آئین نامه اجرائی ماده ۱۶۹ اصلاحیه قانون مذکور که عنوان می دارد: "چنانچه خریدار کالا، خدمت و یا دارایی مکلف به ثبت نام در نظام مالیاتی نباشد و یا از جمله اشخاص حقیقی مصرف کننده نهایی و یا اشخاص حقیقی موضوع ماده ۸۱ قانون (فعالیت های کشاورزی، دامپروری، دامداری، پرورش ماهی و زنبور عسل و پرورش طیور، صیادی و ماهیگیری، نوغان داری، احیای مراتع و جنگل ها، باغات اشجار از هر قبیل و نخیلات) باشد، الزامی به درج شماره اقتصادی خریدار در صورتحساب صادره نخواهد بود." بنابراین با توجه به اقلام اطلاعاتی موجود در سر فصل فروش در سامانه فهرست معاملات و امکان انتخاب گزینه مصرف کننده نهایی در آیت م نوع خریدار در موارد مذکور در تبصره اخیرالذکر و به تبع آن غیر الزامی شدن سایر اقلام اطلاعاتی به غیر از مبلغ و امکان ارسال اطلاعات فروش به صورت تجمیعی، عرضه کنندگان کالا و خدمات از جمله مراکز آموزش عالی بابت شهریه های دریافتی از دانشجویان و یا سایر موارد مشابه وفق ترتیبات موصوف، امکان ارسال اطلاعات در قالب تجمیعی را دارا می باشند و از این بابت جریمه ای متصور نخواهند بود.

نادر جنتی

معاون مالیات های مستقیم

نحوه ارسال اطلاعات قراردادهای پیمانکاری بر مبنای روش درصد پیشرفت کار در راستای دستورالعمل
اجرائی ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیاتهای مستقیم

شماره: ۲۰۰/۹۳/۲۳

تاریخ: ۱۳۹۳/۰۲/۲۷

پیوست:

بخشنامه

۲۳	۹۲	۱۶۹ مکرر	م
----	----	----------	---

مخاطبین / ذینفعان		امور مالیاتی شهر و استان تهران ادارات کل امور مالیاتی	
موضوع		نحوه ارسال اطلاعات قراردادهای پیمانکاری بر مبنای روش درصد پیشرفت کار در راستای دستورالعمل اجرائی ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیاتهای مستقیم	
نظر به ابهامات و شبهات مطرح شده در خصوص چگونگی اجرای ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیاتهای مستقیم برای فعالیت های پیمانکاری، بدینوسیله در راستای یکسان سازی روند ارسال اطلاعات معاملات فصلی از سوی مؤدیان محترم مالیاتی به اطلاع می رساند با توجه به استانداردهای حسابداری، مؤدیان محترم مالیاتی که برای شناسایی درآمد از روش درصد پیشرفت کار استفاده می نمایند، شایسته است کارفرما و پیمانکار مربوطه جهت یکسان سازی و برابری درآمد اعلام شده توسط پیمانکار و هزینه های انجام شده توسط کارفرما، صرفاً در خصوص ارسال فهرست معاملات فصلی بر مبنای مبلغ صورت وضعیت تأیید شده توسط کارفرما و با توجه به تاریخ تأیید صورت وضعیت مذکور اقدام نمایند. در هر صورت عدم تطابق درآمد ابرازی که بر مبنای درصد پیشرفت کارشناسائی شده با فهرست های ارسالی کارفرما یا پیمانکار که بر مبنای صورت وضعیت های تأیید شده ارسال شده است، موجب بی اعتباری دفاتر و تعلق جرائم موضوع ماده ۱۶۹ مکرر مذکور نخواهد بود.			
تاریخ اجراء: ۹۱/۱/۱		مدت اجراء: نامحدود	
مرجع ناظر: دادستانی انتظامی		نحوه ابلاغ: فیزیکی / سیستمی	
مالیاتی			

رفع ابهام در خصوص صورتحساب فروش کالا و عرضه خدمات

شماره: ۲۰۰/۲۴۲۴۹/ص

تاریخ: ۱۳۹۲/۱۲/۲۸

پیوست:

بخشنامه

۱۴۶	۹۲	۱۶۹ مکرر	م
-----	----	----------	---

مخاطبین / ذینفعان		امور مالیاتی شهر و استان تهران ادارات کل امور مالیاتی	
موضوع		رفع ابهام در خصوص صورتحساب فروش کالا و عرضه خدمات	
نظر به اینکه در اجرای مواد ۱۶۹ و ۱۶۹ مکرر قانون مالیات های مستقیم و دستورالعمل های شماره ۲۰۰/۲۴۴۶۸/ص مورخ ۱۳۹۰/۱۰/۲۷ و شماره ۲۰۰/۳۹۵۴ مورخ ۱۳۹۲/۰۳/۰۷ ماده ۱۶۹ مکرر مذکور کلیه اشخاص حقوقی و حقیقی موضوع بندهای "الف" و "ب" ماده ۹۵ قانون یاد شده مکلف به صدور صورتحساب وفق نمونه اعلام شده می باشند، بدینوسیله به اطلاع می رساند از آنجائیکه برخی از مؤدیان محترم مالیاتی مانند مؤسسات و شرکتهای حمل و نقل، آب، گاز، برق، مخابرات، مراکز فرهنگی، هنری، ورزشی از فرمها و قالب های مشخص شده ای در هنگام صدور صورتحساب استفاده می نمایند که با عناوینی مانند بارنامه، بلیط، قبض و امثالهم شناخته شده اند، در صورتیکه کلیه شرایط اعلام شده مربوط به صورتحساب نمونه شماره یک و دو دستورالعمل های صدرالاشاره در اینگونه اوراق رعایت شده باشد، با اعلام مؤدی می توانند به عنوان صورتحساب محسوب شده و مؤدیان مذکور از این بابت مشمول جرائم موضوعه نخواهند بود.			
تاریخ		مدت اجراء: نامحدود	
اجراء: ۹۱/۱/۱		مرجع ناظر: دادستانی انتظامی مالیاتی	
		نحوه ابلاغ: فیزیکی / سیستمی	

شماره: ۱۲۳/۹۶/۲۰۰

تاریخ: ۰۷/۰۹/۱۳۹۶

بخشنامه

م	۱۶۹ مکرر	۹۶	۱۲۳
مخاطبین / ذینفعان امور مالیاتی شهر و استان تهران ادارات کل امور مالیاتی			
موضوع نحوه رسیدگی به جرائم موضوع ماده ۱۶۹ مکرر اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ (عملکرد ۱۳۹۱ لغایت ۱۳۹۴)			
نظر به سوالات و ابهامات مطرح شده در خصوص نحوه رسیدگی به جرائم موضوع ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیاتهای مستقیم اصلاحی مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ موضوع دستورالعمل شماره ۲۴۴۶۸/۲۰۰ ص مورخ ۲۷/۱۰/۱۳۹۰ و اصلاحات بعدی آن برای عملکرد سالهای ۱۳۹۱ لغایت ۱۳۹۴، مقرر می دارد : ۱. مهلت مرور زمان رسیدگی به جرائم موضوع ماده مذکور برای هر سال (فارغ از دوره های زمانی تسلیم فهرست هر سال) با توجه به مقررات ماده ۱۵۷ قانون مالیاتهای مستقیم ، پنج (۵) سال از تاریخ انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه مالیاتی سال مربوط حسب مورد خواهد بود. بعنوان مثال مهلت رسیدگی به جرائم مربوط به عملکرد سال ۱۳۹۱ حداکثر تا تاریخ ۳۱/۰۴/۱۳۹۷ و مهلت ابلاغ برگ مطالبه آن حداکثر تا تاریخ ۳۰/۰۷/۱۳۹۷ می باشد. [۱] ۲. مبنای محاسبه جرائم مربوط به عدم رعایت تکالیف قانونی در ارسال فهرست معاملات، مبلغ معاملاتی است که تا آخرین مهلت تسلیم فهرست مورد نظر (با توجه به مهلت های تمدید شده) نسبت به ارسال فهرست مربوط اقدام نشده است. ۳. در مواردی که مؤدی نسبت به تسلیم فهرست امتناع در موعد مقرر قانونی اقدام و متعاقب آن نسبت به تکمیل اطلاعات و ارسال آن اقدام نموده باشد، فارغ از اینکه فهرست اطلاعات تکمیل شده در مهلت مقرر و یا خارج از آن ارسال یا تکمیل شده باشد، مشمول جریمه عدم ارسال فهرست بابت این بخش نخواهد بود. ۴. در صورتیکه مؤدی خارج از مهلت مقرر یک ماهه نسبت به ارسال فهرست امتناع اقدام و متعاقباً تمام یا بخشی از معاملات مذکور را با تکمیل اطلاعات مربوط در مهلت مقرر (با توجه به مهلت های تمدید شده) ارسال یا تکمیل نموده باشد برای آن بخش از اطلاعاتی که تکمیل شده است، مشمول جریمه عدم ارسال فهرست نخواهد بود. ۵. کلیه ویرایش اطلاعاتی که منجر به تغییر طرف معامله یا افزایش مبلغ مورد معامله شود، در صورتی که در مهلت مقرر ارسال فهرست باشد، مشمول جریمه نخواهد بود، در غیر اینصورت نسبت به مؤدی جدید یا مابه التفاوت مبلغ افزایشی مشمول جریمه عدم ارسال فهرست خواهد بود. ۶. ویرایش سال مربوط به اطلاعات ارسالی مشمول جریمه نخواهد بود. ۷. ویرایش یکی از اقلام اطلاعاتی مربوط به هویت مودیان از جمله نام یا شماره/ شناسه ملی که منجر به صحت اطلاعات ارسالی گردد فارغ از زمان ویرایش اطلاعات مذکور، مشمول جریمه نخواهد بود. ۸. منظور از معاملات موضوع ماده ۱۶۹ مکرر فعالیت های اقتصادی و یا معاملاتی است که ادارات امور مالیاتی اطلاعات آن را از دفتر اطلاعات مالیاتی، مرکز فن آوری اطلاعات یا سایر مراجع بصورت مستند،			

صحیح و واقعی دریافت می نمایند. بدین ترتیب فروش تخمینی و برآوردی که بدون اتکا به اسناد و

مدارک مقنن و مستند مبنای تعیین درآمد مشمول مالیات قرار می گیرد نمی تواند مبنای محاسبه جرائم

موضوع ماده مذکور واقع شود.

۹. در مواردی که قبل از طرح پرونده در هیات حل اختلاف مالیاتی، با درخواست بخشودگی جرائم مؤدی موافقت شود ضرورتی برای طرح پرونده در هیات نخواهد داشت. این حکم در مواردی که مؤدی قبولی خود را نسبت به جرائم متعلقه اعلام و بخشی از جرائم مورد بخشودگی قرار گیرد، در صورت پرداخت باقی مانده جرائم نیز جاری می باشد.

ضمناً این امر مانع از بخشودگی جرائم توسط ادارات امور مالیاتی پس از طرح پرونده در هیات و صدور رأی نخواهد بود.

۱۰. آرای صادره هیات حل اختلاف مالیاتی در خصوص مطالبه جرائم موضوع ماده ۱۶۹ مکرر ق.م.م در صورت اعتراض مؤدی در مهلت مقرر قانونی با رعایت مقررات در هیات موضوع ماده ۲۴۷ قانون مالیاتهای مستقیم قابل طرح می باشد.

۱۱. پس از رسیدگی جرائم موضوع ماده ۱۶۹ مکرر امکان ویرایش اطلاعات ارسالی توسط مؤدی امکان پذیر نبوده و حسب مورد با نظر اداره امور مالیاتی مطالبه کننده جرائم یا هیات حل اختلاف مالیاتی، توسط اداره امور مالیاتی مؤدی ارسال کننده اطلاعات، انجام خواهد شد. در این خصوص مرکز فن آوری با هماهنگی معاونت مالیاتهای مستقیم تمهیدات لازم در سامانه بعمل آورند.

۱۲. چنانچه پس از رسیدگی به جرائم موضوع ماده ۱۶۹ مکرر اصلاحی مصوب ۲۷/۱۱/۱۳۸۰ اطلاعات جدیدی از معاملات مؤدی که قبلاً در رسیدگی ملحوظ نظر قرار نگرفته است، بدست آید، با رعایت مهلت مرور زمان موضوع ماده ۱۵۷ قانون امکان صدور برگ جریمه متمم وجود دارد.

۱۳. با توجه به رویکرد طرح جامع مالیاتی و اصلاحات اخیر قانون مالیاتهای مستقیم از جمله تمهیدات لازم برای اجرای صحیح مقررات ماده ۹۷ ق.م.م که بدون وجود اطلاعات کافی اجرای دقیق مقررات مذکور امکان پذیر نمی باشد، ادارات کل امور مالیاتی مکلفند به منظور اثر بخشی جرائم مقرر در رعایت تکالیف مؤدیان، ترتیبی اتخاذ نمایند تا جرائم موضوع ماده ۱۶۹ اصلاحی مصوب ۳۱/۰۴/۱۳۹۴ قانون همزمان با رسیدگی به پرونده عملکرد مؤدی مورد رسیدگی قرار گیرد.

۱۴. از آنجائی که هیاتهای حل اختلاف مالیاتی در موارد طرح پرونده در مراجع مذکور مکلف به رسیدگی جرائم مطالبه شده در انطباق با مقررات قانونی می باشند، در موارد طرح پرونده در مراجع مذکور، ادارات امور مالیاتی می بایست پرونده عملکرد سال مورد رسیدگی را نیز به مرجع یاد شده ارسال دارند.

سید کامل تقوی نژاد

رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور

تاریخ اجرا:	مدت اجرا:	مرجع ناظر:	نحوه ابلاغ:
مطابق بخشنامه	مطابق بخشنامه	دادستانی انتظامی مالیاتی	فیزیکی/سیستمی
بخشنامه ها و دستورالعمل های منسوخ (شماره و تاریخ):			
موارد مغایر بخشنامه ۶۵/۹۶/۲۰۰ مورخ ۰۷/۰۵/۱۳۹۶			

۱. به موجب دادنامه هیات عمومی دیوان عدالت اداری به شماره ۹۸۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۳۱۰۵ مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۸، بند ۱ این بخشنامه ابطال شد. دادنامه مذکور طی بخشنامه ۲۱۰/۹۹/۳ مورخ ۱۳۹۹/۰۱/۱۰ ارسال شد.

دستورالعمل تبیین انواع و ترتیبات حسابرسی مالیاتی مواد (۲۹) و (۴۱) آیین نامه اجرایی موضوع ماده (۲۱۹) قانون مالیاتهای مستقیم

نوع: دستورالعمل

تاریخ تصویب: ۱۳۹۹/۱۱/۲۷

شماره: ۲۰۰/۹۹/۵۲۲

۶. چگونگی تعیین ارزش منصفانه

حسابرسان مالیاتی می توانند برای تعیین ارزش منصفانه از اطلاعات پایگاه های اطلاعاتی از جمله سامانه جامع تجارت ایران، منابع اطلاعاتی سازمان حمایت از مصرف کنندة، اطلاعات پایانه های فروشگاهی، گمرک جمهوری اسلامی ایران، بورس کالای ایران و سایر مراجع اطلاعاتی ذی ربط بهره برداری نمایند. در مواردی که مطابق این دستورالعمل ارزش منصفانه جایگزین در آمد ابرازی مودی می شود، مابه التفاوت ارزش منصفانه و ارزش ابرازی، درآمد کمان شده یا هزینه غیر واقعی حسب مورد تلقی نشده، لذا مشمول جریمه های موضوع مواد (۱۶۹) و (۱۹۲) قانون و ماده (۲۲) قانون مالیات بر ارزش افزوده نخواهد شد.

سود و زیان تسعیر ارز مشمول جریمه ارسال معاملات فصلی و کتمان نمی باشد.

د/۲۳۲/۷۲۹۱۸

سال جهش تولید با مشارکت مردم

۱۴۰۳/۱۰/۰۲

دارد

بسمه تعالی

معاونت حقوقی و فنی مالیاتی
دفتر فنی مالیاتی

مدیر کل محترم امور مالیاتی استان قم

باسلام و احترام

بازگشت به نامه شماره ۶۲/۲۶۱۷۹/د مورخ ۱۴۰۲/۰۷/۱۶ در خصوص استیضاح مقررات مالیاتی درآمد حاصل از تسعیر ارز، به آگاهی می‌رساند:

۱- در خصوص شرایط برخورداری از معافیت موضوع بند (ب) ماده (۴۵) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور
ضمن تأکید بر مفاد بخشنامه شماره ۱/۶/۱۴۰۱ مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۱۰، با عنایت به اطلاق حکم مقرر در بند (ب) ماده (۴۵) قانون مذکور، سود تفاوت نرخ تسعیر ارز حاصل از صادرات، به طور کلی، فارغ از شمول یا عدم شمول مالیات به درآمدهای صادراتی مربوطه، با رعایت سایر مقررات، از جمله تکالیف موضوع تبصره (۱) ماده (۱۴۶) مکرر قانون مالیات‌های مستقیم و مقررات رفع تعهد ارزی، مشمول حکم معافیت بند یاد شده، می‌باشد.

۲- در خصوص ابهام مربوط به جریمه کتمان درآمد
با عنایت به دادنامه شماره ۱۴۰۲۳۱۳۹۰۰۰۱۲۵۷۷۵ مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۲ هیئت تخصصی دیوان عدالت اداری، مبنی بر رد شکایت از نامه شماره ۲۳۲/۳۸۰۰۰/د مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۲۱ این دفتر، «چون فرآیند تسعیر معاملات ارزی در زمره فعالیت‌های اقتصادی مودی نمی‌باشد، فلذا عدم ثبت آنها به منزله درآمد کتمان شده محسوب نمی‌شود و مشمول جرایم ماده ۱۹۲ قانون مالیات‌های مستقیم نمی‌باشد».

محمدعلی مختاری
مدیر کل دفتر فنی مالیاتی

شماره: ۱۳۷۶۵۶/۲۱۰

تاریخ: ۱۳۷۵/۵/۲۷

پست: ندارد

معاون حقوقی و فنی مالیاتی

پسمه نهائی

موضوع: رفع ابهام در مورد بند ماده ۱ ماده ۱۶۹ مکرر مصوب ۱۳۸۰

شماره: ۱۳۷۵/۵/۲۷

پیرو نامه شماره ۱۳۷۵/۵/۲۷ مورخ ۱۳۷۵/۵/۲۷ و بازگشت به نامه شماره ۱۳۷۵/۵/۲۷ مورخ ۱۳۷۵/۵/۲۷ و حسب به نامه شماره ۱۳۷۵/۵/۲۷ مورخ ۱۳۷۵/۵/۲۷ به آگاهی می‌رساند:

با توجه به صریح تبصره ۱ ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۸۰ استفاده کنندگان از شماره اقتصادی دیگران نسبت به مالیات بر درآمد و جرایم موضوع این ماده با اشخاصی که شماره اقتصادی آنان مورد استفاده قرار گرفته است مسئولیت تضامنی خواهند داشت. باتوجه به حکم مذکور، مسئولیت تضامنی مورد اشاره، در مواردی که فروشنده نسبت به درج شماره اقتصادی غیرواقعی در صورت حساب به جای شماره اقتصادی حریف یا خریدار نیست به ارائه شماره اقتصادی غیرواقعی به جای شماره اقتصادی خود اقدام نموده باشد، جاری است و در غیر این صورت، اشخاص فوق (فروشنده یا خریدار، حسب مورد) در خصوص موارد مطرح شده مسئولیتی نخواهد داشت و تبعاً مندرج در حکم ماده ۱۸۷ نیز نخواهد بود.

معاون حقوقی و فنی مالیاتی

پایان بخش اول